

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

Ειδική συνεδρίαση 15^{ης} Ιουλίου 2023

Ωρα έναρξης: 11.05 π.μ.

Αρ. 35

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλημέρα σας!

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έντιμες κυρίες και έντιμοι κύριοι υπουργοί,

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι βουλευτές,

Ημέρα μνήμης, τιμής και καταδίκης η σημερινή, αλλά και αποτίμησης του παρελθόντος προσβλέποντας στο μέλλον. Μοναδικό θέμα της ημερήσιας διάταξης της ειδικής συνεδρίας της ολομέλειας οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.

Καλώ όλες και όλους να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της πατρίδας που θυσιάστηκαν για τη δημοκρατία και την ελευθερία.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη!

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βουλευτές, βουλευτρίες,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται σήμερα σε ειδική συνεδρία της ολομέλειας, για να καταδικάσει το προδοτικό πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου και τη βάρβαρη τουρκική εισβολή, αλλά και για να αποτίσει φόρο τιμής σε όσους και όσες θυσιάστηκαν για την προάσπιση της ελευθερίας, της νομιμότητας και της συνταγματικής τάξης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Την ίδια στιγμή, ερχόμαστε αντιμέτωποι, αντιμέτωπες με την ιστορική μνήμη, που είναι αμείλικτη, υποδεικνύοντας τα τραγικά λάθη του παρελθόντος που υποθήκευσαν το μέλλον του τόπου στις τουρκικές επιβουλές.

Στις σελίδες της ιστορίας μας αποτυπώνονται ένδοξες στιγμές, αλλά και στιγμές διχασμού και διχόνοιας, όπως αυτές που άνοιξαν τις πύλες στον Αττίλα. Οφείλουμε ν' αναμετρηθούμε με τα λάθη του παρελθόντος, μόνο και μόνο για να τ' αφήσουμε πίσω και να προχωρήσουμε μπροστά, για να οικοδομήσουμε το μέλλον με ελπίδα και αισιοδοξία, για να μην επιτρέπουμε στους εαυτούς μας να διολισθαίνουν σε εγωιστικές, διχαστικές, επικίνδυνες συμπεριφορές.

Οι πληγές και τα τραύματα επουλώνονται με σύμπνοια, σύνεση και συναίνεση, πρακτικές που τόσο έχει ανάγκη ο τόπος, σ' ένα άστατο και ταραχώδες διεθνές γεωπολιτικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο απειλείται η ίδια η δημοκρατία και τίποτα δεν μπορεί πια να θεωρείται δεδομένο. Οι σειρήνες ήχησαν και σήμερα το πρωί, ανατριχιαστική υπόμνηση του ολέθρου και της καταστροφής, καλώντας μας ουσιαστικά σε εγερτήριο συνείδησης και απώθησης των ακροτήτων και του διχασμού που οδήγησαν στην τραγωδία και στη βίαιη διχοτόμηση της πατρίδας μας.

Η 15^η Ιουλίου σηματοδοτεί την απαρχή των δεινών του τόπου. Το προδοτικό πραξικόπημα της χούντας των συνταγματαρχών και των συνεργατών τους έδωσε στην Τουρκία την αφορμή, για να θέσει σε εφαρμογή τα επεκτατικά της σχέδια εις βάρος της Κύπρου. Με πρόσχημα την αποκατάσταση της έννομης τάξης, εισέβαλε, σκόρπισε τον θάνατο και την οδύνη και κατέλαβε και εξακολουθεί να κατέχει παράνομα το 37% του νησιού μας. Νεκροί, αιχμάλωτοι, αγνοούμενοι, πρόσφυγες, εγκλωβισμένοι: φρικτά εγκλήματα που παραμένουν ατιμώρητα και θύματα που ακόμη περιμένουν δικαίωση.

Κυρίες και κύριοι,

Κάθε Ιούλιος κέντρισμα μνήμης για ολόχρονες οφειλές: Τον φόρο τιμής σε όσους και όσες θυσιάστηκαν σε έναν άνιστο και προδομένο αγώνα για την προάσπιση της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κύπρου, στους ήρωες και στις ηρωίδες που αντιστάθηκαν στον Τούρκο εισβολέα και σε όλα τα θύματα της παράνομης εισβολής. Την ευγνωμοσύνη μας στους βετεράνους αγωνιστές της Κύπρου και της ΕΛΔΥΚ, οι οποίοι, θέτοντας το ιερό χρέος προς την πατρίδα και την αγάπη για την ελευθερία υπεράνω όλων, πολέμησαν με απaráμιλλη γενναιότητα και ηρωισμό. Τη σκέψη σε όλους τους πρόσφυγές μας, που παραμένουν με τον πόθο της επιστροφής ανεκπλήρωτο· στους συγγενείς όλων εκείνων που ακόμη αγνοούνται· στους εγκλωβισμένους μας, που για σαράντα εννέα τώρα χρόνια έμειναν μόνοι να φυλάνε Θερμοπύλες. Μνήμες οδυνηρές, τραύματα ανοικτά, που καλούμαστε να διαχειριστούμε με τρόπο που να μη διαιωνίζει τον διχασμό, αλλά να καλλιεργεί την ενότητα και να τροφοδοτεί την ελπίδα για το μέλλον.

Κύριε Πρόεδρε,

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες,

Σαράντα εννέα χρόνια μετά, η Τουρκία εξακολουθεί να παραβιάζει κατάφωρα τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και το Διεθνές

Δίκαιο. Εποικισμός, κατοχικά στρατεύματα, μονομερείς έκνομες ενέργειες συνοψίζουν το τραύμα της Κύπρου, που παραμένει ανοικτό. Στα κατεχόμενα εδάφη μας συνεχίζεται η εγκληματική καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, στην περικλειστή περιοχή της Αμμοχώστου επιχειρείται αλλαγή του status quo, η Λευκωσία παραμένει η μοναδική μοιρασμένη πρωτεύουσα ευρωπαϊκού κράτους, ενώ η προσάρτηση της κατεχόμενης πατρίδας μας στην Τουρκία επικρέμαται απειλητικά.

Αποκορύφωμα της τουρκικής αδιαλλαξίας η εμμονή στη λύση δύο χωριστών κυρίαρχων κρατών, προτάσσοντας ως όρο την κυριαρχική ισότητα των Τουρκοκυπρίων. Άγκυρα και κατοχικός ηγέτης δυναμιτίζουν κάθε προοπτική επανέναρξης ουσιαστικών διαπραγματεύσεων, επιδεικνύοντας παράλληλα προκλητικά μηδενική βούληση για συνέχιση της προσπάθειας στο συμφωνημένο πλαίσιο για εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης.

Την ίδια στιγμή, η Άγκυρα μεθοδεύει νέα τετελεσμένα στην περικλειστή περιοχή της Αμμοχώστου. Η επικείμενη παράνομη κάθοδος Ερντογάν στα κατεχόμενα ανήμερα της επτείου της τουρκικής εισβολής επιβεβαιώνει τις προθέσεις της κατοχικής δύναμης να ολοκληρώσει τα έκνομα σχέδια της για εποικισμό της πόλης και σφετερισμό των ελληνοκυπριακών περιουσιών, αδιαφορώντας για τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, αγνοώντας επιδεικτικά τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και της διεθνούς κοινότητας.

Θέλουμε να ελπίζουμε ωστόσο ότι αυτή τη φορά η διάθεση για αναθέρμανση των ευρωτουρκικών σχέσεων, όπως και το νέο θετικό κλίμα που σημειώνεται στις ελληνοτουρκικές σχέσεις θα αποτυπωθούν και στη στάση της Άγκυρας σε σχέση με το Κυπριακό.

Κυρίες και κύριοι,

Η καταπάτηση ουσιαστών δικαιωμάτων και η παραβίαση στοιχειωδών ελευθεριών διεθνώς φαίνεται να επιστρέφουν την ανθρωπότητα σε ένα οδυνηρό παρελθόν, το οποίο πιστεύαμε ότι είχαμε αφήσει πίσω μας. Η συνεχιζόμενη κατοχή της μισής μας πατρίδας από την Τουρκία συνιστά τη δική μας τραγική πτυχή στο πτωχόρισμα

της ανθρωπότητας. Σήμερα λοιπόν, που οι διεθνείς ισορροπίες διαταράσσονται επικίνδυνα όσο ποτέ άλλοτε με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, επιβάλλεται να λειτουργήσουμε μέσα από τη σύμπνοια και τη συλλογικότητα σε όλα τα επίπεδα, προβάλλοντας τα δίκαια αιτήματά μας, αξιοποιώντας το momentum και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται, καθώς η Ευρώπη και η διεθνής κοινότητα στέκονται απέναντι στον επεκτατισμό και την ωμή παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου.

Επιβάλλεται λοιπόν διαρκής αγώνας. Να διεκδικήσουμε και στη δική μας περίπτωση το αυτόνομο, την απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας, τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Να πείσουμε ότι δεν μπορεί να συνεχίζεται η λογική των δύο μέτρων και δύο σταθμών, ειδικότερα μέσα στο ίδιο μας το σπίτι, την Ευρώπη των αρχών και των αξιών.

Ως Βουλή των Αντιπροσώπων, δηλώνουμε απερίφραστα τη βούληση και την αποφασιστικότητά μας να συνεχίσουμε με κάθε μέσο να αγωνιζόμαστε, αξιοποιώντας κάθε ευρωπαϊκό και διεθνές βήμα, μέσα από την ενίσχυση διμερών και πολυμερών σχέσεων, αλλά και την ενδυνάμωση της κοινοβουλευτικής διπλωματίας. Καλούμε την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη διεθνή κοινότητα ν' αναλάβουν δράση, ώστε η Κύπρος να πάψει να αποτελεί το μοναδικό ευρωπαϊκό κράτος που τελεί υπό καθεστώς κατοχής. Να εντείνουν και να συντονίσουν τις πιέσεις προς την Τουρκία, προκειμένου να σεβαστεί τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, να τερματίσει τις παράνομες μεθοδεύσεις της και την προσπάθεια δημιουργίας νέων τετελεσμένων και να επιστρέψει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με στόχο μια διαρκή συνολική διευθέτηση του Κυπριακού, που θα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες ολόκληρου του κυπριακού λαού, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων.

Κυρίες και κύριοι,

Η διαίρεση και η διχοτόμηση δεν μπορεί να είναι το μέλλον αυτού του τόπου και του λαού μας. Οφείλουμε να δημιουργήσουμε προοπτική και να δώσουμε ελπίδα στις νέες και στους νέους μας. Και μόνο μέσα από τη σύμπλευση και την ενότητα, έξω από το κλίμα της αντιπαράθεσης και των αντεγκλήσεων, αφήνοντας πίσω τις σκιές του παρελθόντος και εκσυγχρονίζοντας τον πολιτικό μας λόγο, θα το κατορθώσουμε. Για να γυρίσει ο ήλιος, θέλει δουλειά πολλή και συλλογική!

Μέχρι τούτος ο τόπος και ο λαός να δικαιωθούν, ν' ανασάνουν αέρα ελευθερίας, δεν θα πάψουμε ν' αγωνιζόμαστε. Αυτή την υπόσχεση πρέπει να την κάνουμε πράξη ως χρέος στους ήρωές μας, στα θύματα της τουρκικής θηριωδίας, αλλά και στις μελλοντικές γενιές, οι οποίες αδίκως παρέλαβαν ένα μέλλον υποθηκευμένο.

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Οραματιζόμαστε μια πατρίδα ελεύθερη, επανενωμένη, ειρηνική και ευημερούσα. Ο δρόμος, για να το πετύχουμε, είναι ανηφορικός και δύσβατος, είναι όμως και μοναδική επιλογή. Δεν μας επιτρέπονται παρεκκλίσεις, γιατί αυτό το μέλλον αξίζει στον τόπο μας και αυτό το μέλλον αξίζει στα παιδιά μας!

Καλώ τώρα στο βήμα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Νίκο Τορναρίτη για τη δική του ομιλία.

Στον χρόνο στον οποίο έχουμε συμφωνήσει, κύριε Τορναρίτη.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σχεδόν μισό αιώνα μετά, σαράντα εννιά ολόκληρα χρόνια πέρασαν, η μνήμη μας στρέφεται ξανά στις μαύρες μέρες του '74, στο πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή. Όσοι από εμάς βιώσαμε τα γεγονότα, άλλοι με αθώα παιδικά μάτια, άλλοι έφηβοι ή μεγαλύτεροι, ανακαλούμε τις εικόνες, τη φρίκη του διπλού προσχεδιασμένου εγκλήματος που διαπράχθηκε σε βάρος του λαού μας.

Καταδικάζουμε απερίφραστα το προδοτικό πραξικόπημα που έδωσε στην Τουρκία την αφορμή να εισβάλει στο νησί μας και να επιβάλει τα διχοτομικά της σχέδια στην Κύπρο, τον βίαιο διαχωρισμό και τον στρατιωτικό έλεγχο της μισής μας πατρίδας! Καταδικάζουμε την τουρκική εισβολή και τα εγκλήματα πολέμου που ακολούθησαν, τα χιλιάδες θύματα και ξεριζωμένους, τους εγκλωβισμένους, τους αγνοούμενους!

Δεν ξεχνούμε! Δεν συμβιβάζομαστε με την κατοχή! Με όλη τη δύναμη της ψυχής μας, διατρανώνουμε τη θέλησή μας να αγωνιστούμε για την αποτίναξη της τουρκικής κατοχής, την απελευθέρωση και την επανένωση του τόπου μας!

Κυρία Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Στέκομαι με δέος σήμερα απέναντι στη φθορά του χρόνου. Αισθάνομαι όσο ποτέ προηγουμένως το βάρος της ευθύνης, εκπροσωπώντας από αυτό εδώ το βήμα τον Δημοκρατικό Συναγερμό, τη μεγαλύτερη παράταξη του τόπου. Αισθάνομαι ακόμα ότι εκπροσωπώ και μια γενιά Κυπρίων που ανάλωσε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της με το όραμα της λύσης. Οι γονείς μας φεύγουν αδικαίωτοι. Μείναμε εμείς να κοιτάμε τα παιδιά μας που μεγαλώνουν με απορίες. Άραγε είναι κι αυτά καταδικασμένα να ζήσουν σε μισή πατρίδα; Αυτή την πατρίδα θα τους παραδώσουμε; Οφείλουμε να αναστοχαστούμε, να αντλήσουμε μαθήματα από το παρελθόν, να αποφύγουμε τον φανατισμό και τα τραγικά λάθη. Δεν τα αντέχει ο λαός μας!

Από αυτό το βήμα, θα ήθελα να υπενθυμίσω δύο θεμελιώδεις αρχές στο Κυπριακό που μας κληροδότησε ο Γλαύκος Κληρίδης: τον πατριωτικό ρεαλισμό και την αξιοποίηση της διεθνούς συγκυρίας. Θα αναφερθώ πρώτα στο δεύτερο, την αξιοποίηση της διεθνούς συγκυρίας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Από τον Φεβρουάριο του 2022 και την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, έχω την εκτίμηση ότι οι παγκόσμιοι συσχετισμοί άλλαξαν ριζικά και ότι αυτό επιδρά καθοριστικά στη γεωπολιτική σκακιέρα της Ευρώπης. Σε αυτή τη βαθιά αλλαγή δημιουργείται μια ευκαιρία για την επίλυση του Κυπριακού εντός του πλαισίου του ΟΗΕ και εντός της Δύσης, με την καθοριστική συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεν έχουμε άλλο την πολυτέλεια του χρόνου. Μπορούμε να αξιοποιήσουμε τα ευρωπαϊκά μας ερείσματα, να επιχειρήσουμε τις κατάλληλες διασυνδέσεις και να αποκαταστήσουμε το συμφωνημένο πλαίσιο στο Κυπριακό. Ο στόχος πρέπει να είναι η ενεργοποίηση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και η στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, για να κατευθύνουν μαζί τις διαπραγματεύσεις σε άριστο τέλος, από εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντανά. Θυμίζω ότι στις διασκέψεις για το Κυπριακό το 2017, στη Γενεύη και το Κραν Μοντανά, ήταν παρούσα η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πιο υψηλό επίπεδο.

Σήμερα όμως χρειάζεται και πατριωτικός ρεαλισμός. Συγκεκριμένα, είναι δική μας ευθύνη να επαναβεβαιώσουμε την προσήλωσή μας στις συμφωνίες και τις συγκλίσεις που πέτυχαν οι Αναστασιάδης και Ακιντζί και επέτρεψαν στον γενικό γραμματέα Αντόνιο Γκουτέρες να καταγράψει και να καταθέσει το γνωστό πλαίσιο με τα έξι σημεία. Πρόκειται για το πιο προωθημένο κείμενο που βρέθηκε ποτέ πάνω στο τραπέζι των Ηνωμένων Εθνών. Δεν μας ικανοποιεί σε όλα, αλλά ως σύνολο είναι πολύ κοντά στις ελληνοκυπριακές διεκδικήσεις. Δεν πρέπει να χαθεί σε αναζήτηση κάποιου άλλου πλαισίου, που μπορεί να μην έρθει ποτέ.

Η τουρκική πλευρά εδώ και καιρό προσπαθεί να φθείρει το διαπραγματευτικό κεκτημένο που πετύχαμε. Παίζει με τον χρόνο, εφαρμόζει τετελεσμένα. Είναι δική μας ευθύνη με συνέπεια και αποφασιστικότητα να ανακόψουμε τον κατήφορο, να φράξουμε τον δρόμο προς τη διχοτόμηση της πατρίδας μας. Αυτό το καθήκον επωμίζεται ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης στο πλαίσιο των ενεργειών που έχει αναλάβει προς την κατεύθυνση του ΟΗΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτιμώ ότι η παρούσα αδιάλλακτη στάση της Τουρκίας θα μεταβληθεί με την πίεση που θα ασκήσουν συντονισμένα το Συμβούλιο Ασφαλείας και ισχυρές δυνάμεις, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θεωρώ επίσης ότι το θετικό κλίμα ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία, η αποκλιμάκωση των εντάσεων και ο διμερής διάλογος στέλνουν θετικά μηνύματα. Η θέση της Ελλάδας με Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη είναι σήμερα ενισχυμένη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Δύση. Θα είναι δίπλα μας γνήσιος συμπαράστατης, για να ξαναδημιουργήσουμε την ευκαιρία για την επίλυση του Κυπριακού.

Μισό αιώνα μετά το '74, δεν πιστεύουμε πια σε άλλους μακροχρόνιους αγώνες. Θεωρώ ότι σε αυτή τη μακρά πορεία, παρά τα λάθη μας, η Κύπρος και ο λαός μας κατάφεραν αυτό που ήταν αδιανόητο, την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πάνω σε αυτή την κατάκτηση μπορούμε να οικοδομήσουμε την Κύπρο ελεύθερη και επανενωμένη, ειρηνική και συμφιλιωμένη, αλλά ταυτόχρονα και πολλαπλάσια ικανή να αναπτυχθεί και να ευημερήσει για το καλό όλων των Κυπρίων.

Θα σταθώ και στο περιεχόμενο της λύσης, γνωρίζοντας ότι κάποιες πολιτικές δυνάμεις διατηρούν επιφυλάξεις. Το δίλημμα σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είναι ομοσπονδία ή κάτι καλύτερο· το πραγματικό δίλημμα σήμερα είναι ομοσπονδία ή διχοτόμηση. Η παράταση του status quo μάς παρασύρει στη δίνη της διχοτόμησης, φέρνει την Τουρκία των 80 εκατομμυρίων μόνιμα εδώ απέναντί μας, στην οδό Λήδρας.

Για εμάς η διασφάλιση της επιβίωσης του κυπριακού ελληνισμού στη γη των πατέρων του θα επιτευχθεί μόνο μέσα από τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής, την άρση των επεμβατικών δικαιωμάτων και την αποχώρηση του κατοχικού στρατού, που θα επιτρέψουν τη δημιουργία συνθηκών για την ομοσπονδιακή επανένωση της πατρίδας μας, την ειρηνική συμβίωση στο νησί, τη συνεννόηση με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας.

Στον Δημοκρατικό Συναγερμό έχουμε επίγνωση των δυσκολιών της διαπραγμάτευσης, έχουμε όμως και εμπιστοσύνη και αυτοπεποίθηση ότι, από τη στιγμή που εμείς θα χαράξουμε πορεία, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μας στηρίξει, για να φθάσουμε σε μια δίκαιη και λογική λύση. Ως Δημοκρατικός Συναγερμός, αναλαμβάνουμε τη δική μας ευθύνη και θα λειτουργούμε υπεύθυνα από τη θέση της αντιπολίτευσης με κριτική στήριξη των χειρισμών του Προέδρου Χριστοδουλίδη. Το οφείλουμε έναντι των μελλοντικών γενεών, οι οποίες μας προστάζουν να τους παραδώσουμε μια Κύπρο ελεύθερη και ενωμένη, μια πατρίδα οριστικά απαλλαγμένη από τα δεσμά της τουρκικής κατοχής, μια ενωμένη Κύπρο στην ενωμένη Ευρώπη.

Αυτό είναι το δικό μας χρέος σε όλους εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους για την ελευθερία και τη δημοκρατία στην πατρίδα μας. Ας είναι αιωνία η μνήμη τους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Τορναρίτη.

Παρακαλώ τώρα τον γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Στέφανο Στεφάνου για τη δική του ομιλία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η δημοκρατική μου συνείδηση μου επιβάλλει να κάνω ένα σχόλιο εκτός κειμένου της ομιλίας.

Τον περασμένο Δεκέμβριο η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε ψήφισμα για τη μνήμη της δημοκρατικής αντίστασης. Το ψήφισμα καλεί την πολιτεία να απέχει από εκδηλώσεις ηρωοποίησης όλων όσοι στράφηκαν κατά της δημοκρατικής νομιμότητας. Δεν μπορεί κανείς, πόσο μάλλον ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, να αποδίδει τιμές ηρώων σε όσους επιτέθηκαν στο Προεδρικό και μάλιστα ανήμερα της επετείου που τιμούμε τους δημοκρατικούς αντιστασιακούς! Αυτό έγινε πριν από λίγο και κατά την άποψή μου αυτό συνιστά προσβολή στη μνήμη των αντιστασιακών και προπαγάνδων στη μνήμη του Σωτήρη Αδάμου Κωνσταντίνου, που αρνήθηκε να εκτελέσει τις διαταγές να επιτεθεί στο Προεδρικό και εν ψυχρώ δολοφονήθηκε! Σήμερα τον τιμήσαμε! Πώς μπορούμε να τιμούμε με δάφνινα στεφάνια αυτούς που επιτέθηκαν; Νομίζω ότι οι πολίτες θα ήθελαν να ξέρουν πού στέκουν τα κόμματα που ενέκριναν το ψήφισμα, ειδικά όλα αυτά που στηρίζουν και την κυβέρνηση.

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι,

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω αυτή την επετειακή ομιλία με μια οφειλόμενη συγγνώμη, μια συγγνώμη προς όλους όσοι θυσιάστηκαν, για να μπορούμε σήμερα να βρισκόμαστε εμείς σε αυτή την αίθουσα, στον ναό της δημοκρατίας!

Ως πολιτική ηγεσία, αυτό είναι το λιγότερο που μπορούμε να πράξουμε, να αντικρίσουμε κατάματα την αλήθεια μας, να παραδεχτούμε τα λάθη και τις παραλείψεις που οδήγησαν στην καταστροφή, να υπερβούμε το κομματικό μας εγώ και ν' αναγνωρίσουμε τις ιστορικές ευκαιρίες για επίλυση του Κυπριακού, που παρουσιάστηκαν και χάθηκαν, με όποιο μερίδιο ευθύνης αναλογεί στον καθένα.

Αυτή η στάση πολιτικής ειλικρίνειας είναι το λιγότερο που μπορούμε να κάνουμε, για να τιμήσουμε τη μνήμη όσων έδωσαν τη ζωή τους, για να υπερασπιστούν την ελευθερία και τη δημοκρατία, καθώς και την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πρόκειται για μια οφειλόμενη συγγνώμη, η οποία όμως δεν αφορά μόνο τους νεκρούς ήρωές μας· είναι και για τους πρόσφυγες, τους εγκλωβισμένους, τους συγγενείς των αγνοουμένων, τους παθόντες του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.

Γιατί σαράντα εννιά χρόνια μετά από το διδύμο έγκλημα του 1974 το Κυπριακό βρίσκεται στη χειρότερή του φάση. Γιατί αντιμετωπίζουμε το μακροβιότερο αδιέξοδο από ποτέ, με την Τουρκία να εκμεταλλεύεται την κατάσταση, για να προκαλεί καινούργια κατοχικά και διχοτομικά τετελεσμένα. Γιατί, καθώς ο χρόνος ροκανίζει τις αντοχές και τη μνήμη, εμείς, ως υπεύθυνη πολιτική δύναμη του τόπου, έχουμε την ιστορική ευθύνη να εξαντλήσουμε κάθε προσπάθεια για επίτευξη λύσης του προβλήματος που ταλανίζει και απειλεί τον λαό μας.

Κυρίες και κύριοι,

Οι σειρήνες που ηχούν στις επετείους του πραξικοπήματος και της εισβολής δεν ξυπνούν μόνο τις επώδυνες μνήμες για ό,τι ζήσαμε και υποφέραμε το 1974· οι σειρήνες αυτές πρέπει να ξυπνούν και τις συνειδήσεις. Γιατί οι επέτειοι αποκτούν πραγματικό νόημα, μόνο όταν αναμοχλεύουν την πολιτική σκέψη, για να προβαίνει σε αξιολόγηση και αναστοχασμό του παρελθόντος, των όσων προηγήθηκαν και όσων ακολούθησαν την τραγωδία που ζήσαμε το 1974, των όσων εμείς κάναμε και δεν κάναμε όλα αυτά τα χρόνια. Έτσι προσεγγίζουμε εμείς τις μαύρες επετείους.

Από τη στιγμή που η χούντα των Αθηνών και η ΕΟΚΑ Β΄ του ολετήρα της Κύπρου Γρίβα -που κάποιον τον τιμούν ως ήρωα- με το πραξικόπημα που διενήργησαν έστρωσαν το χαλί στην Τουρκία να εισβάλει, η κατοχική δύναμη εκμεταλλεύεται την παρέλευση του χρόνου, για να παγώνει τα διχοτομικά τετελεσμένα και συνεχώς να τα διευρύνει. Ότι ένα πραξικόπημα πέραν κάθε αμφιβολίας θα έφερνε την Τουρκία στην Κύπρο ήταν γνωστό χρόνια πριν από τη διενέργειά του. Υπήρχαν πολλές δηλώσεις, προειδοποιήσεις, εκκλήσεις από τον Μακάριο, το ΑΚΕΛ και από άλλους. Η ακροδεξιά όμως προχώρησε. Αυτή της η πράξη μόνο ως προδοτική μπορεί να χαρακτηριστεί. Οι αναφορές σε «άφρον πραξικόπημα» ή πολύ χειρότερα σε «διχόνοια» και «αδελφοκτόνο σπαραγμό» -που το ακούσαμε και σήμερα και είμαι βέβαιος ότι θα το ακούσουμε και στη συνέχεια- όχι μόνο δεν αποδίδουν την πραγματικότητα, αλλά σκόπιμα τη διαστρεβλώνουν. Προσβάλλουν δε τη μνήμη όσων θυσιάστηκαν για την πατρίδα μας και τον λαό μας.

Η Τουρκία αναντίρρητα φέρει την πρωταρχική ευθύνη για την τραγωδία, για τη συνέχιση του απαράδεκτου κατοχικού status quo και για την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου στην Κύπρο. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι εμείς δεν έχουμε ευθύνες για όσα έγιναν. Αν έτσι είχαν τα πράγματα, τότε θα καταλήγαμε στο παράλογο συμπέρασμα ότι τις τραγωδίες που ζήσαμε δεν μπορούσαμε να τις αποφύγουμε. Και επίσης ότι δεν έχει καμία σημασία για το τι σχεδιάζουμε να κάνουμε απ' εδώ και μπρος, για να οδηγηθούμε σε λύση.

Είναι πεποίθησή μας ότι μπορούσαμε να αποφύγουμε τις τραγωδίες. Μπορούσαμε να αποφύγουμε την εισβολή, αν προδότες δεν έκαναν το πραξικόπημα. Μπορούσαμε να αποφύγουμε τις διακοινοτικές συγκρούσεις του '63-'64, αν κάποιος δεν υπέσκαπταν το ανεξάρτητο δικαιοκρατικό κράτος που ιδρύθηκε με τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου, αφού το θεώρησαν σκαλοπάτι για την ένωση με την Ελλάδα. Κατά παρόμοιο τρόπο βέβαια οι κυρίαρχοι κύκλοι στην τουρκοκυπριακή κοινότητα υπέσκαπταν το κράτος, για να φτάσουμε στη διχοτόμηση.

Θα μπορούσαμε να αποφύγουμε τραγωδίες, αν ακόμα και μετά τις διακοινοτικές συγκρούσεις με τη συμπεριφορά μας και τις ενέργειές μας κερδίζαμε την εμπιστοσύνη των Τουρκοκυπρίων πείθοντάς τους ότι εννοούμε την επιστροφή τους στη συνδιαχείριση του κοινού μας κράτους. Όχι μόνο δεν το πράξαμε, αλλά με τις ενέργειες και αποφάσεις μας στέλναμε το αντίθετο μήνυμα. Επαναφέραμε το σύνθημα και τη ρητορική της ένωσης. Αποκρύψαμε καθετί που παρέπεμπε στον δικαιοκρατικό χαρακτήρα του κράτους μας. Με αυτή τη συμπεριφορά δώσαμε τα εκτός Διεθνούς Δικαίου, πλην όμως χρήσιμα επιχειρήματα στην Τουρκία να προτάσσει το αφήγημα -που το χρησιμοποιεί ακόμα- ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι τάχα εκλιπούσα και ότι τ' όνομά της το σφετερίζονται οι Ελληνοκύπριοι.

Αν η μισαλλοδοξία, η βουλησιαρχία, οι ψευδαισθήσεις και η ασυνέπεια σ' αυτά που συμφωνήσαμε δεν κυριαρχούσαν, δεν θα δίναμε κανένα περιθώριο στην Τουρκία να προωθήσει τους σχεδιασμούς της. Δεν θα περνούσαν οι νατοϊκοί σχεδιασμοί όπως είχαν συμφωνηθεί στη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών στη Λισαβόνα το 1971. Δεν θα χάναμε ευκαιρίες για επίτευξη λύσης, γιατί χάθηκαν ευκαιρίες, όσο κι αν κάποιος το αρνούνται.

Όποτε ο ορθολογισμός, ο ρεαλισμός που στηριζόταν σε αρχές και η διορατικότητα καθοδηγούσαν τις αποφάσεις μας, καταφέραμε να αποκρούουμε σχεδιασμούς εναντίον του κράτους και του λαού μας και να κερδίζουμε για την Κύπρο μας.

Κυρίες και κύριοι,

Στο πολύ κρίσιμο σταυροδρόμι που βρισκόμαστε, στο παρά ένα της οριστικής διχοτόμησης, επιβάλλεται να διδαχθούμε από το παρελθόν. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει να παραμείνουμε συνεπείς στη συμφωνημένη βάση λύσης της δικαιοκρατικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως την περιγράφουν τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Όσοι φανερά ή κρυφά αμφισβητούσαν ή απέρριπταν την ομοσπονδία πρέπει να προβληματιστούν για τη στάση της τουρκικής πλευράς, που πλέον ανοικτά την απορρίπτει. Η στάση της τουρκικής πλευράς έχει αναδείξει ένα γεγονός, το οποίο τουλάχιστον εμείς ως αριστερά πάντοτε επισημαίναμε. Έτσι όπως διαμορφώθηκαν τα πράγματα με την προδοσία του 1974 που επέτρεψε στην Τουρκία να πατήσει πόδι στην Κύπρο, οι επιλογές που έχουμε μπροστά μας για λύση του Κυπριακού δεν είναι πολλές. Στην πραγματικότητα είναι μόνο μία και τίθεται διλημματικά: είτε λύση της διζωνικής δικαιοκρατικής ομοσπονδίας είτε διχοτόμηση.

Υπάρχουν και αυτοί που είτε καλόβουλα είτε κακόβουλα υποβάλλουν το ερώτημα: Είναι δυνατόν η Τουρκία με τέτοια προκλητική συμπεριφορά να αποδεχθεί λύση στη βάση της διζωνικής δικαιοκρατικής ομοσπονδίας; Αν αποδεχθούμε τη λογική ότι η Τουρκία δεν πρόκειται ποτέ να δεχθεί αυτή τη λύση, τότε λογικά θα πρέπει να

τερματίσουμε τις προσπάθειές μας. Τέτοιες προσεγγίσεις λειτουργούν ως αυτοεκπληρούμενες προφητείες. Και ως τέτοιες, φυσιολογικά μετατρέπουν το φαινομενικά ανέφικτο σε πραγματικά ανέφικτο.

Τις ευκαιρίες τις δημιουργείς, δεν τις περιμένεις. Με ορθολογισμό και ρεαλισμό και χωρίς ψευδαισθήσεις και ασφαλώς στεκόμενοι σε αρχές! Παρότι η επτειακή σύνοδος της Βουλής δεν προσφέρεται για κριτική, δεν μπορώ να μην επισημάνω ότι οι τελευταίες εξελίξεις έχουν αποδείξει πως η μονοδιάστατη επένδυση των προσπαθειών μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αποδίδει. Ακόμα πιο έντονα ισχύει για τις προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν σχετικά με το ΝΑΤΟ, το οποίο στους χάρτες του σημειώνει την Κύπρο με συνεταγμένες, απαξιώνοντας την Κυπριακή Δημοκρατία.

Αντί λοιπόν να μιλούμε για ορόσημα που ήδη διαψεύστηκαν, οφείλουμε να εργαστούμε, για να δημιουργήσουμε δυναμική λύσης. Αυτό πρέπει να κάνουμε. Πείθοντας τον διεθνή παράγοντα ότι είμαστε έτοιμοι να συνεχίσουμε τις διαπραγματεύσεις από το σημείο που διακόπηκαν το 2017 στο Κραν Μοντανά, ότι είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε επί του Πλαισίου Γκουτέρες διαφυλάσσοντας τις συγκλίσεις που επιτεύχθηκαν. Αυτός είναι ο τρόπος, για να συναντηθούμε με τη θέση του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, ενθαρρύνοντάς τον να αναλάβει πρωτοβουλία για συνέχιση των διαπραγματεύσεων.

Η προσπάθεια για σπάσιμο του αδιεξόδου πρέπει να στηριχθεί πάνω σε μια θετική ατζέντα ικανή να συγκινήσει την Τουρκία, χωρίς να παραβιάζει τις κόκκινές μας γραμμές. Για τούτο το ΑΚΕΛ έχει καταθέσει σχετική πρόταση από τον Δεκέμβριο του 2020, πρόταση η οποία έγινε ακόμα πιο επίκαιρη εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης. Επιβάλλεται επίσης ως Κυπριακή Δημοκρατία να απευθυνθούμε προς τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας με πακέτο μέτρων για στήριξή τους. Και γι' αυτό το ΑΚΕΛ έχει κάνει σχετική ολοκληρωμένη πρόταση.

Κυρίες και κύριοι,

Πριν κατέλθω του βήματος, θεωρώ υποχρέωσή μου να επαναλάβω ότι το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται ποτέ μα ποτέ να συμβιβαστεί με τη διχοτόμηση. Γιατί, αν το κάνουμε, θα είναι σαν να καταδικάζουμε τον τόπο μας σε μαρασμό, εγκλωβισμένο σε ένα αβέβαιο παρόν, χωρίς ανοιχτούς ορίζοντες. Δεν μας αξίζει μια τέτοια μίζερη πραγματικότητα. Σίγουρα δεν αξίζει στους νέους μας και στις επόμενες γενιές, που δικαιούνται να ζήσουν σε μια ειρηνική και ελεύθερη πατρίδα.

Αυτή την επένδυση στο μέλλον τη χρωστάμε σε όλους όσους έδωσαν το αίμα τους για την Κύπρο μας, σε αυτούς που υπερασπίστηκαν τη δημοκρατία, την ελευθερία και την εδαφική ακεραιότητα της χώρας. Αυτή είναι η υπόσχεσή μας, για να συνεχίσουμε τον αγώνα τους αταλάντευτα.

Αιωνία η μνήμη στους ήρωες αντιστασιακούς ενάντια στο πραξικόπημα!

Αιωνία η μνήμη στους ήρωες που υπερασπίστηκαν την ελευθερία και την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Στεφάνου.

Τον λόγο έχει τώρα ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νικόλας Παπαδόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Σε σχέση με το εισαγωγικό σχόλιο του κ. Στεφάνου, θα περιοριστώ να πω το εξής: Επειδή σέβομαι αυτή τη στιγμή, σέβομαι αυτή την ειδική συνεδρία της Βουλής και αυτή τη μέρα, θα αποφύγω να μπω σε κομματικές αντιπαραθέσεις. Να μην έχει καμία απολύτως αμφιβολία όμως ότι έχω άποψη και θα δημοσιοποιήσω αυτή την άποψη αμέσως μετά το πέρας αυτής της ειδικής συνεδρίας. Το Δημοκρατικό Κόμμα τιμά τους αντιστασιακούς, τιμά τους υπερασπιστές της Δημοκρατίας και καταδικάζει με κάθε δύναμη της ψυχής του τη χούντα των Αθηνών και τους εδώ εγκάθετους της, της ΕΟΚΑ Β'.

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή ειδική συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων αποβλέπει στην καταδίκη του προδοτικού πραξικοπήματος και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής. Αποτελεί όμως ταυτόχρονα και εκδήλωση μνήμης. Μνήμης των αιτίων των αποτρόπαιων αυτών εγκλημάτων, που διαπράχθηκαν σε βάρος της Κύπρου και του κυπριακού

ελληνισμού. Θυμόμαστε την εθνική συμφορά του 1974, αναξέουμε τις ανοιχτές ακόμα πληγές στο ακρωτηριασμένο σώμα της πατρίδας μας. Όσο όμως μεγάλη κι αν είναι η οδύνη της μεγάλης τραγωδίας μας, δεν επιτρέπεται να διακόπτεται ποτέ η μνήμη των αιτίων του πιο φοβερού δράματος της ιστορίας μας.

Το πραξικόπημα και η εισβολή ήταν δύο προμελετημένα, αλληλένδετα και συνυφασμένα εγκλήματα. Ο καθένας από εμάς ευθύνεται να μη λησμονεί τον φανατισμό, τον παραλογισμό, την παρανομία, τον κίβδηλο πατριωτισμό, την απάτη και την προδοσία, που δολοφόνησαν στις 15 του Ιούλη τη δημοκρατία και τη νομιμότητα. Να μην απομακρύνουμε ποτέ από τη μνήμη μας το πραξικόπημα και την εισβολή, την κατοχή και τον ξεριζωμό, την αδικία και τον πόνο, τους νεκρούς και τους αγνοούμενους μας, τα σκλαβωμένα χωριά και τις πόλεις μας.

Το χρέος της θύμησης των σκοτεινών ημερών εκείνου του εφιαλτικού Ιούλη εμπερικλείει και τη μέγιστη ηθική υποχρέωση της διαρκούς απόδοσης τιμών σε εκείνους που προασπίστηκαν τη δημοκρατία και την ελευθερία της πατρίδας μας. Σε εκείνους που με κίνδυνο τη ζωή τους ή και με τη θυσία της ζωής τους περιφρούρησαν τον εθνάρχη Μακάριο και προσπάθησαν να αποτρέψουν το πραξικόπημα, τον προπομπό και το πρόσχημα της τουρκικής εισβολής. Σε όλους αυτούς τους γενναίους, ζώντες και πεσόντες, επώνυμους και ανώνυμους, καταθέτουμε για μια ακόμα φορά την απέραντη αγάπη και τη βαθιά εκτίμησή μας. Αν η αντίσταση και ο αγώνας τους δεν απέτρεψαν τελικά τη συμφορά, οι ίδιοι αναδείχθηκαν στη συλλογική συνείδηση του λαού μας γενναίοι προασπιστές της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και εύτολμοι υπερασπιστές των ιδεωδών του ελληνισμού.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η μνήμη επιστρέφει συνεχώς στην εφιαλτική αφετηρία της συνεχιζόμενης ακόμα κυπριακής τραγωδίας. Μιας τραγωδίας που από κοινού συνέγραψαν και σκηνοθέτησαν το πραξικόπημα και η εισβολή. Το χουντικό πραξικόπημα προλόγισε την τουρκική εισβολή και η τουρκική εισβολή επιλόγισε το πραξικόπημα. Πραξικόπημα και εισβολή, έγκλημα και προδοσία ακρωτηρίασαν το σώμα της Κύπρου και βύθισαν τον κυπριακό ελληνισμό στην οδύνη, στο πένθος και στην αγωνία.

Η σημερινή συνεδρία, λοιπόν, αποτελεί ταυτόχρονα και εκδήλωση μνήμης και τιμής. Μνήμη και τιμή σε αυτούς που θυσίασαν το πολυτιμότερο τους αγαθό, τη ζωή τους, προασπιζόμενοι τη δημοκρατία, τη νομιμότητα και την ελευθερία. Αγέραστη θα μείνει η μνήμη τους και αιώνια η ευγνωμοσύνη του κυπριακού ελληνισμού σε αυτούς που κέρδισαν την αθανασία διά του θανάτου τους.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδερφοι,

Σαράντα εννέα χρόνια από τότε αναζητούμε ακόμα μια λειτουργική και βιώσιμη λύση του κυπριακού προβλήματος. Δεν έχουμε πλέον ψευδαίσθηση ότι η λύση του Κυπριακού θα είναι δίκαιη, αλλά επιζητούμε τουλάχιστον να είναι λειτουργική και βιώσιμη. Λύση που θα επανενώσει τον λαό και τη χώρα μας στη βάση των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών. Αναζητούμε τα στοιχειώδη και τα αυτονόητα, τα φυσικά και ανθρωπινά δίκαια και δικαιώματα. Ως ελληνοκυπριακή πλευρά έχουμε δεχθεί οδυνηρότατους συμβιβασμούς αυτά τα σαράντα εννέα χρόνια στη δική μας εναγωνιώδη προσπάθεια να ανατρέψουμε τα δεδομένα της καταστροφής του 1974.

Δυστυχώς όμως, βλέπουμε σήμερα να προβάλλεται απροκάλυπτα και ανερυθρίαστα από την τουρκική πλευρά η λύση της συνομοσπονδίας και των δύο κρατών. Το 1974 είχε διαμηνύσει ο Κίσινγκερ στον Ετζεβίτ: «Να συνομιλείτε. Μόνο να συνομιλείτε. Όσο συνομιλείτε, κανείς δεν θα ενδιαφέρεται για το Κυπριακό», υποδεικνύοντάς του έτσι πως η Τουρκία πρέπει να προσποείται ότι θέλει λύση. Πλέον η Τουρκία ούτε καν προσποείται. Η Τουρκία για χρόνια ακολουθούσε την τακτική της κωλυσιεργίας και της παρέλκυσης. Τρέναρε τις συνομιλίες, με απώτερο στόχο να εδραιώσει τα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής της. Τώρα που τα έχει εδραιώσει, γίνεται πιο ειλικρινής και ωμή και αποκαλύπτει τις πραγματικές της προθέσεις. Δεν θέλει λύση αλλά διχοτόμηση. Δεν θέλει επανένωση αλλά δύο κράτη. Η Τουρκία ούτε τότε ούτε και τώρα επείγεται για διευθέτηση στο Κυπριακό. Δεν βιάζεται. Δεν επείγεται ούτε για την επανάληψη των συνομιλιών. Αντίθετα, εκβιάζει. Απαιτεί ως αντάλλαγμα, απλώς και μόνο για να επιστρέψει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, την αλλαγή της βάσης της συζήτησης. Μας το λένε εξάλλου ξεκάθαρα. Η βάση της λύσης στην οποία δέχεται να συνομιλήσει είναι τα δύο κράτη ή ένα συνομοσπονδιακό μόρφωμα, που θα είναι χειρότερο και από τα δύο κράτη. Επιδιώκει λύση νομιμοποίησης της εδαφικής και θεσμικής διχοτόμησης της Κύπρου. Λύση δηλαδή ασύμβατη με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Λύση ασύμβατη με τις αρχές και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό δεν σημαίνει φυσικά πως εμείς πρέπει να εγκαταλείψουμε τις προσπάθειες μπροστά στην τουρκική αδιαλλαξία. Το αντίθετο. Εμείς επειγόμεστε για λύση. Και σίγουρα δεν μπορούμε, δεν δικαιούμαστε και δεν πρόκειται να εγκαταλείψουμε τις προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού. Εμείς πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι και διεκδικητικοί σε ό,τι αφορά την άρση της κατοχής, την κατοχύρωση της ασφάλειας όλων των Κυπρίων πολιτών και τη συνέχεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και σίγουρα δεν μπορούμε να αποδεχθούμε αλλαγή της βάσης λύσης του Κυπριακού.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το Δημοκρατικό Κόμμα είναι ξεκάθαρο. Μόνο μέσω διαπραγματεύσεων μπορεί να λυθεί το Κυπριακό. Το αντικείμενο αυτών των διαπραγματεύσεων πρέπει να είναι τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, οι Συμφωνίες Υψηλού Επιπέδου, οι αρχές και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου, η διασφάλιση της ασφάλειας του κράτους και των πολιτών με μηδέν στρατούς, μηδέν εγγυήσεις, αποκατάσταση και συνέχιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με λειτουργικό κράτος και με διασφάλιση της μη εμπλοκής είτε της Ελλάδας είτε της Τουρκίας, άμεσα ή έμμεσα, στις υποθέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μόνο έτσι μπορούμε να οδηγήσουμε ολόκληρο τον κυπριακό λαό, Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους, σε συνθήκες ειρήνης και ευημερίας. Θέλουμε να επαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις και να διαπραγματευτούμε όλα τα κεφάλαια του Κυπριακού, και της διακυβέρνησης και της ασφάλειας και του εδαφικού και των εποίκων και των προσφύγων μας. Και όχι μόνο να συζητάμε την απαίτηση της τουρκικής πλευράς «να τετραγωνίσουμε τον κύκλο», που απλώς αποτελεί την εκλογίκευση του παραλογισμού! Γι' αυτό και χαιρετίζουμε τις πρωτοβουλίες του Προέδρου της Δημοκρατίας, καθώς στόχος μας πρέπει να είναι να σπάσουμε το σημερινό αδιέξοδο.

Συμφωνούμε με την εισήγηση να επιδιώξουμε ενεργότερη εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού, πάντα κάτω από το συμφωνημένο πλαίσιο και την εποπτεία των Ηνωμένων Εθνών. Ασφαλώς και αυτή η προσπάθεια εμπεριέχει μεγάλες δυσκολίες και δύσβατος θα είναι ο δρόμος προς την επιτυχία κατάληξή της. Και σίγουρα δεν πρέπει να δίνουμε κίνητρα ή ουσία χωρίς ανταλλάγματα, όπως πολύ ορθά έχει αναφέρει ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης. Είναι όμως προφανές πως δεν υπάρχουν πολλές επιλογές. Είτε θα υπάρξουν πρωτοβουλίες είτε διά της αδράνειας θα εδραιώσουμε τα κατοχικά δεδομένα.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το μέγεθος της τραγωδίας που έχουν επιφέρει στην Κύπρο οι νυχτοβάτες της ΕΟΚΑ Β', η χούντα των Αθηνών και το μέγεθος της ευθύνης που μας έχουν κληροδοτήσει, αλλά και το δικό μας χρέος είναι η αντίσταση και η συνέχιση του αγώνα για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας. Πεποίθησή μας είναι ότι η λύση δεν μπορεί να είναι συνώνυμο του κλεισίματος του Κυπριακού. Αντίθετα, εμείς πιστεύουμε ότι η πραγματική λύση, κάτω από τις σημερινές συνθήκες και διεθνείς εξελίξεις, θα εξευρεθεί, όταν τις ενέργειες και πρωτοβουλίες μας κατευθύνει η διεκδικητικότητα, το αγωνιστικό σθένος, το αδόλωτο πνεύμα, το υψηλό φρόνημα, η άρνηση στην υποταγή και την παράδοση, η ακλόνητη πίστη στο καλύτερο μέλλον του βασανισμένου τόπου μας και του μεγαλομάρτυρα λαού μας. Αυτά μας δίδαν και αυτά μας υπαγορεύουν οι θυσίες και το παράδειγμα των γενναίων υπερασπιστών της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Αυτός ο λαός, που πριν από σαράντα εννέα χρόνια προδόθηκε και σφαγιάστηκε, δικαιούται μιας καλύτερης τύχης και αξίζει ένα καλύτερο μέλλον. Γι' αυτή την καλύτερη τύχη και το καλύτερο μέλλον του τόπου μας και του λαού μας ας ενωθούμε στον κοινό αγώνα. Αυτό επιτάσσει το ιστορικό μας χρέος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Παπαδόπουλο.

Τον λόγο έχει τώρα ο πρόεδρος του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου, ο κ. Χρίστος Χρίστου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εξοχότατε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κάθε χρόνο ο κάθε Ιούλης έρχεται θυμίζοντάς μας γεγονότα τραγικά, που σημάδεψαν την πρόσφατη ιστορία μας, αφήνοντας όχι μόνο ανοιχτές πληγές, αλλά κυρίως υπαρκτές συνέπειες, τις οποίες καλούμαστε όλοι μαζί να διαχειριστούμε σοφότερα σε σχέση με το παρελθόν μας, αν πραγματικά επιζητούμε ένα καλύτερο μέλλον για την πολύπαθη πατρίδα μας.

Με το στρατιωτικό πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου 1974 κορυφώνεται η εσωτερική αντιπαράθεση των προηγούμενων ετών. Η διχόνοια επισκίασε κάθε φωνή λογικής. Την αναμεταξύ μας σύγκρουση θα εκμεταλλευτούν έντεχνα ξένες δυνάμεις για τους δικούς τους σκοπούς, επιταχύνοντας τη διαδικασία της επερχόμενης καταστροφής μας. Ως παράταξη πιστεύουμε με τρόπο απόλυτο στο δικαίωμα του λαού μας να γνωρίζει την πάσα αλήθεια για τα όσα εγκληματικά συνέβησαν εις βάρος του την τότε περίοδο.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Εκείνο το καταραμένο Σάββατο τα αποβατικά του Αττίλα έφτασαν στις ακρογιαλιές της Κερύνειας, φέρνοντας μαζί τους θλίψη, νεκρούς, τραυματίες, αγνοουμένους, πρόσφυγες και ξεριζωμό. Για σαράντα εννέα χρόνια η μισή μας πατρίδα παραμένει κατεχόμενη ζώνη από τα τουρκικά στρατεύματα. Στις δεκαετίες που μεσολάβησαν οι πολιτικές που εφαρμόσαμε δυστυχώς απέβησαν άκαρπες για επίλυση του ζητήματος. Ακόμα χειρότερα, η αποδοχή της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας ως βάσης για περαιτέρω συζήτηση οδήγησε εν τέλει στην υποβάθμιση του κυπριακού προβλήματος από διεθνές θέμα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής σε δικαιοδική διαφορά μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Ως απότοκο αυτής της προσέγγισης ο θύτης εμφανίζεται σήμερα με ακόμα πιο παράλογες αξιώσεις απέναντι στην Κυπριακή Δημοκρατία, διεκδικώντας «πολιτική ισότητα», όπως οι ίδιοι την ερμηνεύουν, εκ περιτροπής προεδρία, νομιμοποίηση των παράνομων εποίκων, συνεκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου στην αποκλειστική οικονομική ζώνη. Παράλληλα, η Τουρκία εργαλειοποιεί τεκμηριωμένα τους λαθρομετανάστες, στοχεύοντας στην αλλαγή των δημογραφικών δεδομένων. Καθίσταται από τη φύση της απειλής που αντιμετωπίζουμε η ανάγκη αναθεώρησης του τρόπου δράσης μας συνολικά ως πολιτείας. Οφείλουμε να διασφαλίσουμε με πράξεις την επιβίωση των Ελλήνων της Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε,

Ακόμα και στις πιο σκοτεινές στιγμές αυτού του τόπου, η θεϊκή πρόνοια μας έδωσε ταυτόχρονα λόγους να αισθανόμαστε εθνικά υπερήφανοι. Γιατί μόνο υπερηφάνεια έχουμε το δικαίωμα να νιώθουμε, γνωρίζοντας πως απέναντι στις κατά πολύ υπέρτερες δυνάμεις του εχθρού τα παλληκάρια της Εθνικής Φρουράς και της ΕΛΔΥΚ όρθωσαν το ανάστημά τους. Ξανά περπατώντας μέσα από τα κακοτράχαλα μονοπάτια της μακραίωνης ιστορίας μας, από τον Λεωνίδα και τον Μιλτιάδη μέχρι τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο και τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, από τον Παύλο Μελά μέχρι τον Γρηγόρη Αυξεντίου, από τον Τάσο Μάρκου και τον Γεώργιο Κατσάνη μέχρι τον Τάσο Ισαάκ και τον Σολωμό Σολωμού, οι Έλληνες απέδειξαν σε ολόκληρη την οικουμένη πως θα πάρουν ξανά και ξανά την ανηφόρα, μέχρι να βρουν τα «σκαλοπάτια που πλανη στη λευτεριά».

Καταθέτοντας την απέραντη ευγνωμοσύνη μας σε όσους χάθηκαν εκείνο το μαύρο καλοκαίρι του 1974, δίνουμε την υπόσχεση ότι η μαρτυρική τους θυσία θα επισκιάζει πάντα το αφήγημα πως «η Κύπρος έπεσε αμαχητί».

Αιώνια τους η μνήμη!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, τον κ. Μαρίνο Σιζόπουλο, να καταθέσει τη δική του ομιλία.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Εξοχότατε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έντιμη κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Συναδέλφισσες, συνάδελφοι,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί και υφυπουργοί,

Για τεσσαρακοστή ένατη χρονιά η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται σε αυτή την ειδική συνεδρίαση, για να τιμήσει τους υπερασπιστές της συνταγματικής νομιμότητας και να αποτίσει φόρο τιμής σε αυτούς που όρθωσαν το ανάστημά τους, που υπερασπίστηκαν τη δημοκρατία ενάντια στις συνωμοσίες της χούντας των Αθηνών και της ΕΟΚΑ Β', που αγωνίστηκαν εναντίον των Τούρκων εισβολέων για την ελευθερία της πατρίδας μας. Όμως, το πατριωτικό μας καθήκον δεν πρέπει να εξαντλείται σε ομιλίες και διαπιστώσεις. Για να έχει πραγματική αξία η απόδοση τιμής στους τιμώμενους σήμερα ήρωες, οφείλουμε να ακολουθήσουμε το παράδειγμά τους και έναντι οποιουδήποτε τιμήματος να συνεχίσουμε τον αγώνα τους. Σε μια περίοδο όπου επιχειρείται συστηματικά η παραχάραξη της ιστορίας και τα χουντικά κατάλοιπα αναβιώνουν ενδεδυμένα τον εθνικό μανδύα, οφείλουμε να αναδεικνύουμε τα αίτια και τα αιτιατά που μας οδήγησαν στην τραγωδία του 1974, τις συνέπειες της οποίας εξακολουθούμε να βιώνουμε και σήμερα επικίνδυνες όσο ποτέ άλλοτε. Όπως είπε και ο δολοφονημένος ήρωας, ποιητής Δώρος Λοΐζου, «η αλήθεια είναι πιο καυτή και από τη μήτρα του ήλιου».

Η 15^η και η 20^η Ιουλίου 1974 δεν ήταν δύο στιγμιαία γεγονότα. Ήταν οι δύο φάσεις του ίδιου εγκληματικού σχεδίου, το οποίο είχε εκκολαφθεί από τους νατοϊκούς κύκλους και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία Ελλήνων πολιτικών και στρατιωτικών και τη συνδρομή Κυπρίων συνοδοιπόρων. Ήταν το αποκορύφωμα μιας δεκαετούς συνωμοσίας, η οποία αποσκοπούσε στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην επιβολή διχοτομικής λύσης. Αρχισε με την τουρκανταρσία του Δεκεμβρίου του 1963 και κλιμακωτά ολοκληρώθηκε με το προδοτικό πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου και την τουρκική εισβολή της 20^{ης} Ιουλίου του 1974. Τα αποτελέσματα αυτής της

συνωμοσίας επιχειρήθηκε να νομιμοποιηθούν το 2004 με το Σχέδιο Ανάν, το οποίο ο λαός μας με υπευθυνότητα απέρριψε, διασώζοντας την Κυπριακή Δημοκρατία.

Για την ΕΔΕΚ, τους εδεκίτες και τον ιδρυτή και ιστορικό μας ηγέτη, τον Βάσο Λυσσαρίδη, σε αυτή τη διαδρομή δεν υπήρξαν διλήμματα. Από την πρώτη στιγμή αναμετρηθήκαμε με τη συνωμοσία και την παρανομία. Δεν επιλέξαμε την εύκολη λύση είτε της συμπόρευσης είτε της επιτιθέας ουδετερότητας, για να εξασφαλίσουμε εύνοια και λαφυραγωγία. Οργανωμένα και συντεταγμένα αντιδράσαμε στις συνωμοσίες, με στόχο τη ματαίωσή τους.

Το 1964 οι ηρωικοί Κοκκινোসκούφηδες απελευθέρωσαν τον Πενταδάκτυλο, ματαιώνοντας σε μεγάλο βαθμό τα διχοτομικά σχέδια της Τουρκίας. Στα χρόνια της χουντικής συνωμοσίας στηρίζαμε αποφασιστικά και έμπρακτα τον εθνάρχη Μακάριο, στο πρόσωπο του οποίου εκφραζόταν η δημοκρατία, η συνταγματική νομιμότητα και η κρατική κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για αυτή τη στάση κάποιοι αποκαλούσαν τους εδεκίτες «ανθέλληνες» και κάποιοι άλλοι «εξτρεμιστές».

Στα χρόνια της παρανομίας και της οργανωμένης προσπάθειας για ανατροπή της συνταγματικής νομιμότητας η ΕΔΕΚ κατέβαλε βαρύ αλλά περήφανο φόρο αίματος. Ο κύκλος των δολοφονιών των στελεχών της ΕΔΕΚ άρχισε με τον Κόκο Φωτίου τον Απρίλιο του 1973, για να ολοκληρωθεί με τον Δώρο Λοΐζου στις 30 Αυγούστου 1974 κατά την απόπειρα δολοφονίας του ηγέτη της αντίστασης, του Βάσου Λυσσαρίδη. Η συγκάλυψη των ενόχων και στις δύο δολοφονίες, η φυγάδευσή τους στο εξωτερικό και η μη προσαγωγή τους στη δικαιοσύνη αποτελούν ακόμα ένα μελανό στίγμα του κράτους μας.

Το πρωινό της 15^{ης} Ιουλίου η ΕΔΕΚ ήταν το μοναδικό κόμμα που οργανωμένα αντιστάθηκε στο προδοτικό πραξικόπημα. Όταν δε εκδηλώθηκε η τουρκική εισβολή, οι εδεκίτες ήταν και πάλι στην πρώτη γραμμή άμυνας, για να αποτραπεί η κατάληψη της Λευκωσίας, όταν η χούντα των Αθηνών στη συνάντηση της 19^{ης} Ιουλίου στην Αθήνα με την αμερικανική αντιπροσωπία είχε συναινέσει στην κατάληψη κυπριακών εδαφών, για να αποκτήσει έξοδο προς τη θάλασσα η τουρκοκυπριακή κοινότητα. Και στις 15 Αυγούστου του 1974, στη γνωστή σύσκεψη του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών, ο Βάσος Λυσσαρίδης με τη γνωστή ομιλία του απέτρεψε την παράδοση της πατρίδας μας στα τουρκικά στρατεύματα και τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως ήταν η απαίτηση της Τουρκίας με τη στήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών και της Μεγάλης Βρετανίας για την αποδοχή του Σχεδίου Γκιουνές.

Οι εδεκίτες, όπως και τότε έτσι και τώρα, θα συνεχίσουμε τον αγώνα των νεκρών και όχι μόνο συναγωνιστών μας με κάθε νόμιμο και δημοκρατικό τρόπο, για να προστατεύσουμε τους δημοκρατικούς θεσμούς και την κοινωνία μας από έκνομες δραστηριότητες. Για να εξαλείψουμε κάθε προσπάθεια συγκαλυμμένης ή όχι παραπλάνησης του λαού μας. Για να προστατεύσουμε την κρατική μας οντότητα και να διεκδικήσουμε λύση που να απαλλάσσει την πατρίδα μας από την κατοχή. Λύση η οποία να κατοχυρώνει ένα κράτος, έναν λαό και να ενισχύει τη συνεργασία των νόμιμων κατοίκων για τη διαμόρφωση του κοινού μας μέλλοντος.

Όταν η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη, αμετάβλητες και σταθερές πρέπει να είναι και οι απόψεις και οι θέσεις μας σε σχέση με τη συνεχιζόμενη δοκιμασία του λαού μας και τους κινδύνους που ελλοχεύουν από την επεκτατική πολιτική της Τουρκίας, ιδιαίτερα ως προς αυτή την πολιτική σήμερα, που προσλαμβάνει προκλητικές διαστάσεις, και σε σχέση με τα θέματα της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και με τον εποικισμό της Αμμοχώστου. Και αυτό ενισχύεται δυστυχώς από την ουδετερότητα και την ποντιοπιατική πολιτική του διεθνούς παράγοντα.

Η ουκρανική κρίση λόγω της εισβολής της Ρωσίας έχει επιβεβαιώσει τη συμφεροντολογική συμπεριφορά του διεθνούς παράγοντα και κυρίως των Ευρωπαίων εταίρων μας. Ενώ στη Ρωσία επιβάλλουν άμεσα κυρώσεις με σοβαρές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των λαών της Ευρώπης, στην Τουρκία δίνουν οικονομική στήριξη και άλλοθι στα εγκλήματά της.

Μόνο η ιστορική αυτογνωσία, η σωστή διεκδίκηση των δικαιών μας και η αγωνιστικότητα μπορεί να διορθώσουν την πορεία μας, να ανατροφοδοτήσουν τους στόχους μας. Ο ραγιαδισμός, ο ευσεβοποθισμός και η ηττοπάθεια μόνο σε καταστροφική λύση μπορεί να μας οδηγήσουν. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να είμαστε η τελευταία γενιά Ελλήνων στη μαρτυρική Κύπρο. Στο όνομα των νεκρών, αλλά και των ζώντων αγωνιστών της δημοκρατικής αντίστασης, τους οποίους τιμούμε σήμερα, στο όνομα των χιλιάδων επώνυμων και ανώνυμων ηρώων της κυπριακής ελευθερίας, των αθών θυμάτων και των παθόντων της τουρκικής θηριωδίας, οφείλουμε να προστατεύσουμε και να ενισχύσουμε την κρατική μας υπόσταση. Η Κυπριακή Δημοκρατία ιδρύθηκε και διατηρήθηκε με θυσίες και αίμα ηρώων. Δεν θα επιτρέψουμε να καταλυθεί με υπογραφή πολιτικών. Οφείλουμε να αγωνισθούμε και να την παραδώσουμε στις μελλοντικές γενιές και πάλι ελεύθερη και δημοκρατική, όπως την οραματίστηκαν και για την πραγματοποίησή της αγωνίστηκαν μέχρι την τελευταία τους πνοή οι ήρωες που σήμερα τιμούμε. Αυτή είναι και η καλύτερη υπόσχεση στη μνήμη τους.

Κυρία Πρόεδρε, επιτρέψτε μου, δεν μπορώ να αποχωρήσω από το βήμα, αν δεν σχολιάσω το εισαγωγικό σχόλιο του γενικού γραμματέα του ΑΚΕΛ. Θα τονίσω ακόμα μια φορά ξεκάθαρα ότι η ΕΔΕΚ ήταν, είναι και παραμένει σταθερή στις θέσεις και τις αρχές της και δεν υποχωρεί. Την ίδια στιγμή να υπενθυμίσω ότι η ΕΔΕΚ έδωσε τις μάχες,

την ώρα που έπρεπε, και δεν φυγομάχησε. Όμως, την ίδια στιγμή και το κοινοβούλιο ας αναλάβει τις δικές του ευθύνες, όταν επιτρέπει σε αυτή την αίθουσα, που τιμούμε τους ήρωες της αντίστασης, να εκφωνούν λόγους αυτοί που είναι υπέρ του πραξικοπήματος, αυτοί που τιμούν τους πραξικοπηματίες, αυτοί που αποτελούν την πολιτική και την ιδεολογική συνέχεια της χούντας των Αθηνών, που πρόδωσε την Κύπρο, και της ΕΟΚΑ Β'.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τον λόγο έχει τώρα ο πρόεδρος της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Πολιτών κ. Μάριος Καρογιάν.

Κύριε Καρογιάν, στο βήμα.

ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΡΟΓΙΑΝ:

Εξοχότατε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται στη σημερινή ειδική συνεδρία, για να καταδικάσει για ακόμα μια χρονιά το δίδυμο έγκλημα σε βάρος της Κύπρου και του λαού της, του Ιούλη του '74, το επαίσχυντο προδοτικό πραξικόπημα και τη βάρβαρη τουρκική εισβολή. Σαράντα εννέα χρόνια μετά την τραγωδία του πιο θλιβερού και τραγικού Ιούλη της κυπριακής ιστορίας ο λαός μας εξακολουθεί να βιώνει τις συνέπειες της εγκληματικής αφροσύνης και της μεγάλης προδοσίας. Η μνήμη παραμένει νωπή και βαριά φορτισμένη, γιατί εκείνη η μεγάλη τραγωδία του Ιούλη του '74 σκόρπισε αίμα, πόνο, πίκρα, δυστυχία και σφράγισε ανεξίτηλα τη ζωή μας, το παρόν και το μέλλον μας.

Μέρα μνήμης, τιμής και αγώνα η σημερινή. Θυμόμαστε και τιμούμε τους ήρωες και τους μάρτυρές μας, τους υπερασπιστές και προασπιστές της δημοκρατίας και της ελευθερίας. Τιμούμε όσους αντιστάθηκαν στο προδοτικό πραξικόπημα και υπερασπίστηκαν τη δημοκρατία και τη νομιμότητα.

Και, κύριε Στεφάνου, η Δημοκρατική Παράταξη πάντοτε παραμένει σταθερή στις διαχρονικές της θέσεις. Τιμά όλους αυτούς που έδωσαν τη ζωή τους και αντιστάθηκαν. Την ίδια ώρα καταδικάζει εκείνους οι οποίοι έχουν προσπαθήσει να καταργήσουν τη νομιμότητα και εστράφησαν εναντίον του Εθνάρχη Μακαρίου. Τιμούμε μαζί με όλους αυτούς τον αείμνηστο Εθνάρχη Μακάριο, που ήταν ο κύριος στόχος των πραξικοπηματιών, τιμούμε τους αγώνες του και την προσφορά του προς την πατρίδα. Τιμούμε τους αγνοούμενούς μας, τους παθόντες, τους εγκλωβισμένους, τις χιλιάδες των εκτοπισθέντων.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σχεδόν μισός αιώνας από τότε, πολλοί ήσαν οι σταθμοί που χαρακτήρισαν την πορεία της εθνικής μας υπόθεσης μέχρι σήμερα, πολλοί κύκλοι διαπραγματεύσεων, αρκετά χρόνια στασιμότητας και αδιεξόδων, πολλές ανακατατάξεις στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Πολλές και αυξημένες προσδοκίες δημιουργήθηκαν κατά καιρούς για την επίλυσή της. Αρκετές και οι απογοητεύσεις. Διαχρονική όμως παραμένει η τουρκική αδιαλλαξία και ο επεκτατισμός.

Πρέπει να παραδεχτούμε ότι κάναμε και λάθη, είχαμε και παραλείψεις, κάποιες στιγμές χάσαμε τον προσανατολισμό μας. Πρόσκαιρα και κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες δώσαμε την εντύπωση ότι μειώθηκε προς στιγμή η πίστη του λαού μας στο δίκαιο του αγώνα του. Μπορεί τα σαράντα εννέα χρόνια να είναι πολλά. Και είναι. Αλίμονο όμως αν χάσουμε την πίστη στο δίκαιο του αγώνα μας, αν κουραστούμε, αν απογοητευτούμε, αν απελπιστούμε. Σίγουρα δεν είναι εύκολος ο αγώνας μας. Ουδέποτε ήταν. Όμως, κανένας δεν θα μας προσφέρει την ελευθερία και τα δικαιώματά μας, αν εμείς δεν συνεχίσουμε να τα διεκδικούμε με σθένος, αποφασιστικότητα και επιμονή.

Πρέπει επιτέλους να βρούμε τον δρόμο της εθνικής συνεννόησης, της συναντίληψης και της συναίνεσης, τον δρόμο της ευθύνης και του καθήκοντος. Μόνο έτσι μπορούμε με σιγουριά να χαράξουμε την πορεία προς ένα καλύτερο μέλλον.

Αυτές τις ώρες, αυτές τις μέρες ας επιχειρήσουμε να μπούμε σε έναν διάλογο με την ιστορία. Να διδαχθούμε απ' αυτήν, να διδαχθούμε ακόμη και από τα λάθη μας. Και ας αρχίσουμε παράλληλα έναν συγκροτημένο διάλογο με το μέλλον. Κυρίως όμως, ας αφουγκραστούμε τι μας προστάζει ο λαός μας, τι αξιώνει, τι προσδοκεί από εμάς και

σε ποιο μέλλον προσβλέπει. Είναι η ώρα που είτε θα συνειδητοποιήσουμε τους εθνικούς κινδύνους και θα τους αντιμετωπίσουμε συλλογικά με σχέδιο, σωφροσύνη, υπευθυνότητα και διεκδικητικό ρεαλισμό είτε θα αφεθούμε μοιρολατρικά στην τύχη μας και θα χαθούμε στον πάτο της ιστορίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ευθύνη για τη διαχείριση του κυπριακού προβλήματος είναι βαρύτατη. Το ιστορικό μας χρέος είναι τεράστιο. Η Κύπρος και ο λαός της βρίσκονται σε ένα ιδιαίτερο, κρίσιμο και επικίνδυνο σταυροδρόμι. Σίγουρα οι ευθύνες των Ηνωμένων Εθνών και γενικά της διεθνούς κοινότητας είναι τεράστιες για την πολύχρονη εκκρεμότητα του κυπριακού προβλήματος. Για σαράντα εννέα χρόνια ένα διεθνές πρόβλημα εισβολής και κατοχής, ένα διεθνές έγκλημα παραμένει άλυτο και ατιμώρητο. Αυτή η αδυναμία, αυτή η αναποτελεσματικότητα, αυτή η υποκρισία των δύο μέτρων και των δύο σταθμών και η ανοχή της διεθνούς κοινότητας έχει αποθρασύνει την Τουρκία σε βάρος της Κύπρου, που θεωρεί το νησί μας γεωγραφική προέκταση της Ανατολίας και που επιδιώκει τον πλήρη έλεγχο της Κύπρου και την ολοκληρωτική και ανέκκλητη μεταβολή του δημογραφικού της χαρακτήρα. Έχουμε απέναντί μας μια τουρκική ηγεσία που θεωρεί τον εαυτό της κληρονόμο της οθωμανικής αυτοκρατορίας και επιδιώκει την αναβίωσή της.

Εμείς διεκδικούμε τα στοιχειώδη εκείνα δικαιώματα τα οποία είναι δεδομένα για κάποιους άλλους. Ζητούμε τα ελάχιστα και θεωρούμαστε αδιάλλακτοι! Ζητούμε τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες και θεωρούμαστε ανένδοτοι! Ζητούμε να φύγουν τα κατοχικά στρατεύματα και οι έποικοι και θεωρούμαστε απορριπτικοί!

Το δραματικό αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται σήμερα το κυπριακό πρόβλημα, με αποτέλεσμα την επέκταση των τετελεσμένων της εισβολής στην Αμμόχωστο, στη Δερύνεια, αλλά και γενικότερα στις κατεχόμενες περιοχές μας πρέπει να αρθεί. Η πρόταση του Προέδρου Χριστοδουλίδη για διασύνδεση του Κυπριακού με τα ευρωτουρκικά και τη δημιουργία κινήτρων, που θα προωθήσει την ενεργότερη εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Κυπριακό σε όλα τα στάδια και με κάθε μέσο, ως η πρόσφατη αναφορά στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κατά την άποψή μας συμβάλλει στο να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, για να επανέλθει το Κυπριακό σε τροχιά συνομιλιών.

Και, επειδή πολλά λέγονται, πολλά κυοφορούνται και μεθοδεύονται για την πιθανή επανέναρξη της διαδικασίας των απευθείας διαπραγματεύσεων, οφείλουμε με σαφήνεια και κατηγορηματικότητα να επαναλάβουμε ότι το πλαίσιο Γκουτέρες παραμένει στο τραπέζι ως μια καλή βάση για την επανέναρξη της διαδικασίας από το σημείο που διακόπηκε στο Κραν Μοντανά.

Νοείται φυσικά ότι προσδοκούμε σε μια λύση αρχών, λύση που να εδράζεται στα Ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, τις συμφωνίες κορυφής και τις σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο τη λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, το μόνο πλαίσιο που η διεθνής κοινότητα αποδέχεται.

Η διαφύλαξη και η συντήρηση της ιστορικής μνήμης είναι ευθύνη και χρέος όλων μας. Η ιστορική αλήθεια γύρω από τα τραγικά γεγονότα του Ιούλη του '74 αποτελεί σταθερό βάθρο αυτογνωσίας. Η συντήρηση της αλώβητης και ανόθευτης αλήθειας για το παρελθόν αποτελεί προϋπόθεση για τη διαμόρφωση μιας ελπιδοφόρας πορείας για το σήμερα και το αύριο. Δεν έχουμε δικαίωμα να ξεχάσουμε. Δεν έχουμε δικαίωμα να περιπέσουμε σε λήθαργο και να αφεθούμε σε μια πορεία αλλοτρίωσης. Γιατί η θυσία των ηρώων και των μαρτύρων μας δυστυχώς παραμένει αδικαίωτη. Γιατί το δικαίωμα των προσφύγων για επιστροφή δεν έχει ακόμα διασφαλιστεί. Γιατί η τύχη των αγνοουμένων μας δεν έχει ακόμα διακριβωθεί. Γιατί το μέλλον των παιδιών μας παραμένει ακόμα επισφαλές.

Είμαστε χρεωμένοι από τους ήρωες και τους μάρτυρές μας, που σήμερα μνημονεύουμε και τιμούμε, είμαστε χρεωμένοι από την ιστορία, αλλά και από τις γενιές που θα έρθουν σ' αυτή τη μαρτυρική πατρίδα μετά από εμάς να συνεχίσουμε τον αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση. Ο λαός σίγουρα το αναμένει, το απαιτεί, το αξιώνει.

Έχουμε την άποψη ότι μπορούμε να βλέπουμε με αισιοδοξία και ελπίδα το μέλλον, φτάνει όλοι να συνειδητοποιήσουμε τις ευθύνες προς τον τόπο και τον λαό μας και να πολιτευτούμε με τρόπο υπεύθυνο, συνεπή και ρεαλιστικό.

Η πολιτική ηγεσία του τόπου, όλοι εμείς καλούμαστε να αποδείξουμε ότι χωρίς τις νοοτροπίες και τα αυτοκαταστροφικά σύνδρομα του παρελθόντος, χωρίς να αναμοχλεύουμε μίσση, πάθη, μικρότητες και παραταξιακές σκοπιμότητες με τη σοφία και την εμπειρία που με τα χρόνια έχουμε αποκτήσει μπορούμε να εμπνεύσουμε και να καθοδηγήσουμε τον λαό προς ένα καλύτερο αύριο.

Θα πρέπει με λίγα λόγια, και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, να αποδείξουμε στην πράξη ότι την Κύπρο μας την αγαπούμε, ότι αυτήν υπηρετούμε και γι' αυτήν νοιαζόμαστε πραγματικά.

Οι απαντήσεις θα είναι πειστικές και άξιες λόγου, αν θα συνοδεύονται με τις ανάλογες πολιτικές υπερβάσεις και θα οδηγούν στην πραγματική ενότητα και την εθνική συνεννόηση για την από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων, αλλά και των ευκαιριών και των δυνατοτήτων που στην πορεία ενδεχομένως να δημιουργηθούν.

Από τις πράξεις μας θα κριθούμε όλοι. Ας φροντίσουμε τουλάχιστον να αξιωθούμε τη θετική κρίση της ιστορίας και την εκτίμηση και την ευγνωμοσύνη των μελλοντικών γενεών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Τον λόγο έχει τώρα ο πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σήμερα θα αφιερώσω την ομιλία μου στους στρατιώτες του 1974, γιατί πριν από λίγες μέρες επήγα στο μνημόσυνο που έκανε η Αγλαντζιά για τους πεσόντες και τους αγνοούμενους εις τον πόλεμο του '74. Ανάμεσά τους ήταν ένας συμμαθητής μου και οι δύο παιδικοί μου φίλοι -ήταν οι κολλητοί μου- ο Δημήτρης Θεοδοσίου και ο Χάμπου Χαράλαμπος, που είναι και οι δύο αγνοούμενοι. Μαζί τους επερνούσαμε πολλές ώρες κάθε μέρα, επηγάναμεν περιπάτους στη Λευκωσία και κάμναμεν εξερευνήσεις εις το πάρκο της Αθαλάσσας και στην περιοχή του ΡΙΚ, που τότε είχε ένα μικρό στρατιωτικό αεροδρόμιο.

Το τάγμα του Δημήτρη το βρήκα και στην Ευρύχου, αλλά όσο και να έψαχνα ανάμεσα στους στρατιώτες δεν τον έβρισκα. Δεν μπορείτε να φανταστείτε τον πόνο που ένιωσα, όταν επέστρεψα πίσω και έψαχνα να τους βρω. Βασικά είχα μείνει μόνος μου και έχασα όλους μου τους φίλους.

Ένα πράγμα που συνέτεινε στο να έχουμε όμως αγνοούμενους ήταν και το ότι τότε δεν είχαμε μεταλλική ταυτότητα στον λαιμό. Μια μεταλλική ταυτότητα που θα άντεχε σε μια μάχη, ούτως ώστε, αν σκοτωνόταν κάποιος κοντά σου, να μπορείς να πάρεις την ταυτότητα για απόδειξη του ποιος ήταν. Από την άλλη, μετά την κατάπαυση του πυρός κανένας δεν μας ρώτησε για οτιδήποτε πληροφορίες, τι έγινε, αν σκοτώθηκε κάποιος κοντά μας, ποιος ήταν κ.λπ.

Εδώ να πω ότι θα ήμουν και εγώ ανάμεσα στους αγνοούμενους ή τους νεκρούς, αλλά είμαι ακόμη ζωντανός, μόνο και μόνο γιατί δυο στρατιώτες μού έσωσαν τότε τη ζωή. Ο πρώτος ήταν την πρώτη φορά της εισβολής, που ο λόχος μου κατέβηκε από τον Πενταδάκτυλο και προετοιμαστήκαμε να κάνουμε επίθεση, για να καταλάβουμε το ύψωμα που δέσποζε στην περιοχή, το γνωστό Καλαμπάκι. Σιγά σιγά μαζευτήκαμε στους πρόποδες του λόφου και, όταν δόθηκε το σύνθημα, αρχίσαμε την επίθεση, τρέχοντας προς την κορυφή του λόφου, φωνάζοντας «Αέρα!». Όσοι υπηρέτησαν στρατό ξέρουν τι λέω. Θυμάμαι ακόμη πόσο πολύ φοβόμουν, όταν έτρεχα προς τα πάνω με τους Τούρκους να μας πολυβολούν και να φωνάζουμε «Αέρα!». Αυτό ήταν το πιο δύσκολο πράγμα πραγματικά που έκανα στη ζωή μου.

Να προσθέσω επίσης ότι και στις ασκήσεις που κάναμε στον στρατό δεν μου άρεσε να φωνάζω την ώρα της επίθεσης «Αέρα!», αλλά στα νιάτα μου δεν καταλάβαινα από ψυχολογία και πώς θα ένιωθε ο εχθρός, όταν σε έβλεπε να πηγαίνεις πάνω του φωνάζοντας. Γιατί, όταν οι Τούρκοι είδαν να συνεχίζουμε να τρέχουμε προς τα πάνω τους, φωνάζοντας και ακόμα πριν πλησιάσουμε αρκετά, τα άφησαν όλα εκεί και έτρεξαν προς την πίσω πλευρά του λόφου να σωθούν. Πιάσαμε όμως και δυο αιχμαλώτους, που μετά από μια μέρα δραπέτευσαν, γιατί απλά δεν είχαμε κανέναν να τους προσέχει.

Πήραμε το ύψωμα και εγώ με το πολυβόλο και δύο άλλοι με έναν όλμο και βλήματα κατεβήκαμε στην άλλη πλευρά του λόφου, για να αμυνθούμε σε περίπτωση αντεπίθεσης. Δυστυχώς όμως για εμάς, οι Τούρκοι είχαν οργανωμένη και δεύτερη γραμμή άμυνας και οι σφαίρες και τα βλήματα έπεφταν βροχή. Βρήκαμε ένα μικρό κούφωμα στην πλαγιά του λόφου και μπήκαμε μέσα να γλιτώσουμε. Ήταν πολύ μικρό για τρία άτομα και, όπως έπεφταν οι σφαίρες και το κατέστρεφαν, δεν ξέρω ακόμα πόσο ακόμα θα άντεχε να μας προστατεύει. Βασικά ελουβούσαν οι πέτρες τζιαι εκαταστρέφεται σιγά σιγά.

Πάνω από εμάς στην κορυφή του λόφου υπήρχε ένα δέντρο και κάτω από το δέντρο κάποιος έστησε ένα πολυβόλο και άρχισε να βάλλει κατά των Τούρκων. Αυτό τράβηξε όλα τα πυρά εναντίον του, και τα φύλλα και τα κλαδιά του δέντρου έπεφταν κάτω από τις σφαίρες των Τούρκων. Βασικά εκαταστράφηκεν ολόκληρο το δέντρο. Οι σφαίρες έρχονταν βροχή πάνω του, αλλά αυτός δεν φοβήθηκε και συνέχισε και τελικά τα κατάφερε να τους κάνει να φύγουν τρέχοντας και κανένας δεν κατάφερε να τον κτυπήσει. Έτσι εγλιτώσαμε από τα πυρά των Τούρκων! Δεν ήξερα ποιος ήταν αυτός ο ατρόμητος στρατιώτης, που μας έσωσε τη ζωή εκείνη τη μέρα, μέχρι που πριν από λίγα χρόνια διάβασα την ιστορία στο Facebook, τον βρήκα, τον ευχαρίστησα τζιαι για όσους θέλουν να ξέρουν το όνομά

του ήταν ο Μιχάλης Ποντικός.

Πάνω στο Καλαμπάκι, όπως λεγόταν ο λόφος, χάσαμε έναν στρατιώτη και είχαμε και αρκετούς τραυματισμούς. Φυσικά, κανένας δεν ερχόταν να πάρει τραυματίες και ούτε μας έφεραν ποτέ νερό ή φαγητό. Περάσαμε πολλές μέρες χωρίς τίποτα, μέχρι να συναντήσω μια από τις μαθήτρες στο διπλανό χωριό, τον Σύσκληπτο, που μας έδωσε νερό και ψωμί.

Η δεύτερη φορά ήταν λίγες μέρες μετά, όταν στην πεδιάδα, στους πρόποδες του Πενταδακτύλου προς τη Λευκωσία, εμφανίστηκαν τα πρώτα άρματα μάχης, βαρύ πυροβολικό, όλμοι και μεγάλα θωρακισμένα φορτηγά μεταφοράς προσωπικού. Κατάφεραν να πάρουν πίσω το Καλαμπάκι και από αυτά δύο άρματα και ένα φορτηγό μεταφοράς προσωπικού πήραν το δρόμο και άρχισαν να ανεβαίνουν τον Πενταδάκτυλο και να έρχονται προς τα πάνω μας. Πάνω στο βουνό δεν μας φόβιζαν και τόσο τα άρματα, τα άρματα που δεν μπορούν να κάνουν και τίποτα σπουδαίο μέσα στους βράχους και τους στενούς δρόμους του βουνού. Μας φόβιζε όμως πάρα πολύ το αυτοκίνητο μεταφοράς προσωπικού, διότι, αν έφτανε πάνω και έβγαιναν οι Τούρκοι στο βουνό, θα ήταν το τέλος μας. Αυτοί ήταν καλά εξοπλισμένοι, ήταν πολλοί και με κάλυψη των βράχων και τις βολές των αρμάτων σίγουρα δεν θα γλιτώναμε. Τα έβλεπα να πλησιάζουν και, ενώ έψαχνα να βρω ποιο θα ήταν το καλύτερο σημείο να πάρω θέση, βλέπουμε ξαφνικά το αυτοκίνητο μεταφοράς προσωπικού, που όλοι φοβόμασταν, να δέχεται ένα ισχυρό κτύπημα από βλήμα και να διαλύεται! Δεν έμεινε τίποτε! Αμέσως τα άρματα εφοβήθηκαν και άρχισαν να πηγαίνουν πισινή, μέχρι που απομακρύνθηκαν και γλιτώσαμε. Και δεν ξέραμε τι εσυνέβηκεν.

Βασικά όμως, στην κορυφή του Πενταδακτύλου είχαμε τότε μια μικρή μονάδα αλλά ισχυρή του πυροβολικού με πλήρη εξοπλισμό. Ο λόγος που είχε τοποθετηθεί εκεί χρόνια πριν η μονάδα ήταν για να μας προστατεύει από εχθρικά πλοία που θα δοκίμαζαν να αποβιβάσουν στη θάλασσα της Κερύνειας. Όταν όμως πλησιάζαν τα τουρκικά πλοία έτοιμα για απόβαση, δόθηκε η προδοτική εντολή να φύγουν από τον Πενταδάκτυλο. Όπως λοιπόν έφευγε η φάλαγγα του πυροβολικού, ένας από τους στρατιώτες μάς είδε στην απέναντι πλευρά και έβαλε και κατέστρεψε το αυτοκίνητο μεταφοράς προσωπικού.

Τα αναφέρω όλα αυτά, για να αντιληφθούν όλοι ότι οι στρατιώτες που υπηρέτησαν τότε έκαναν ό,τι μπορούσαν, για να αντιμετωπίσουν τους εισβολείς. Οι Τούρκοι ήταν πολλοί, είχαν πολύ εξοπλισμό, άρματα, πυροβολικό, οχήματα, μαχητικά και βομβαρδιστικά αεροπλάνα.

Οι στρατιώτες που το '74 ήταν δεκαοκτώ, δεκαεννιά και είκοσι χρονών είναι σήμερα πλέον συνταξιούχοι, έχουν οργανωθεί σε σύνδεσμο και έχουν μια σειρά από αιτήματα, που καλά είναι να ικανοποιηθούν το συντομότερο, γιατί δεν έχουν ακόμη πολλά χρόνια ζωής μπροστά τους.

Μερικά από τα αιτήματα του συνδέσμου είναι ότι λόγω των πολύχρονων κακουχιών αντιμετωπίζουν πολλά κοινά ιατρικά προβλήματα και ζητούν ιατροφαρμακευτική και ιδιαίτερα ψυχολογική στήριξη. Για όσες ηλικίες υπηρετούσαν τότε τη θητεία τους να απαλειφθεί το 12% από τις συντάξεις τους. Το τρίτο αίτημα είναι το τιμητικό επίδομα που παίρνουν ορισμένοι. Είναι €5, ενώ άλλοι μπορεί να παίρνουν περισσότερα. Και ζητούν μια αναγνώριση από την πολιτεία, όπως π.χ. ένα μετάλλιο και ένα δίπλωμα.

Τέλος, να πω ότι επεράσαν σαράντα εννιά χρόνια από την εισβολή, ελπίζω τώρα που ετέλειωσαν οι εκλογές σε Ελλάδα και Τουρκία να ξεκινήσουν πραγματικά οι συνομιλίες, γιατί όσο περνά ο καιρός τόσο χειρότερα γίνονται τα πράγματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοπέμπτου.

Τον λόγο έχει τώρα ο ανεξάρτητος βουλευτής κ. Ανδρέας Θεμιστοκλέους.

Μετά ο κ. Ευσταθίου.

Ελάτε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Υφυπουργοί και εκπρόσωποι κάθε κυβερνητικής εξουσίας,

Με τη δημιουργία και την αναγνώριση του νέου ελληνικού κράτους, η τότε τουρκοκρατούμενη Κύπρος με τον πλέον επίσημο τρόπο κηρύχθηκε από τον πρώτο Κυβερνήτη της Ελλάδας, τον Ιωάννη Καποδίστρια, ως νήσος ανάμεσα στις αλύτρωτες ελληνικές περιοχές προς μελλοντική απελευθέρωση και εν συνεχεία ενσωμάτωσή της στο ελληνικό κράτος.

Στα μετέπειτα χρόνια που ακολούθησαν απελευθερώθηκαν και ενσωματώθηκαν στον εθνικό κορμό σχεδόν όλες οι περιοχές που καθόρισε το 1827 ο Καποδίστριας. Η Κύπρος σε τίποτε δεν διέφερε από τις υπόλοιπες περιοχές και νήσους της Ελλάδας, σε τίποτε απολύτως και σε τίποτε δεν μπορούσαν να διαφέρουν οι Έλληνες της Κύπρου από τους Έλληνες όλων των άλλων περιοχών και νήσων της Ελλάδας ούτε στην καταγωγή ούτε στη γλώσσα ούτε στη θρησκεία, την πίστη, ούτε βεβαίως στον μεγάλο οραματισμό της απελευθέρωσης και της εν συνεχεία ένωσης με την Ελλάδα και της ενσωμάτωσής της στον εθνικό κορμό.

Η πρώτη λοιπόν αλήθεια είναι ότι αναπλέοντας τον ρου της ιστορίας κάθε περιοχής και κάθε νησιού που απελευθερώθηκε και εν συνεχεία ενσωματώθηκε στον εθνικό κορμό, βλέπουμε ότι από την εποχή της ενσωμάτωσης μέχρι και σήμερα ούτε πέρασαν ούτε έζησαν ούτε θα περάσουν τις περιπέτειες, τις αιματηρές αναστατώσεις που πέρασε η Κύπρος. Οι Τούρκοι καρπώθηκαν έναν αγώνα που όχι μόνο δεν υποστήριξαν, όχι μόνο υπονόμευσαν, αλλά ετάχθησαν πλήρως στο πλευρό των Άγγλων και εναντίον του. Ξεκίνησαν με τον δόθεν συμβιβασμό της Ζυρίχης που τους προσέφερε στο πιάτο η Αγγλία, επαναφέροντας ουσιαστικά την Τουρκία στην Κύπρο μετά από την αποχώρησή της το 1878. Προχώρησαν στην τουρκανταρσία και την de facto διοικητική διχοτόμηση το '63 και ακολούθως παγίωσαν την τυπική τους αυτονομία με τους βομβαρδισμούς της Τηλλυρίας το καλοκαίρι του '64. Τον Νοέμβριο του 1967, εκμεταλλευόμενοι το φιάσκο της Κοφίνου και με τη βοήθεια τάχα κοινών φίλων, έσυραν τους γελοίους, ανίκανους ψευτοεθνοσωτήρες της χούντας των Αθηνών σε συνομιλίες/τελεσίγραφα, στις οποίες υπέκυψαν και απέσυραν από την Κύπρο την ελληνική μεραρχία.

Αυτό το γεγονός ήταν ένα κορυφαίο και θανάσιμο λάθος, το οποίο πληρώσαμε πάρα πολύ ακριβά και θα πληρώνουμε για έτη πολλά. Εμείς από το 1960 και για δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια χωρίς ορθόδοξο πολιτικό βίο και δημόσιο βίο πιστεύαμε ότι όλα πήγαιναν ρόδινα και καλά, αλλά οι πολιτικές δολοφονίες, η προσωπολατρία, η αφροσύνη, η ιδιοτέλεια, η αυθαιρεσία, η μεγαλομανία, η κολακεία και ο φανατισμός, ο παραλογισμός, ο περιορισμός και ενίοτε η εξόντωση της δημοκρατίας, το κράτος και το παρακράτος, η βία και η αντιβία σε ένα μόνο συνέβαλαν και ένα μόνο εξυπηρετούσαν. Παρά τις κάποιες ηλιόλουστες και ελπιδοφόρες μέρες που και αυτές πήγαν χαμένες, συννέφιαζαν όλα αυτά που έχω πει τον πολιτικό και διεθνή ορίζοντα της Κύπρου, όπου σε λίγο καιρό θα ξεσπούσε μετά την επείσχυνη προδοσία της χούντας των Αθηνών η καταστροφική τουρκική καταιγίδα του '74.

Εμείς και όταν ακόμα στα μέσα της δεκαετίας του '60 με την ελληνική μεραρχία παρούσα στην Κύπρο μάς προσφερόταν η ένωση απ' όλους χωρίς ουσιαστικά ανταλλάγματα, σκεφτόμασταν και διερωτώμασταν κατά πόσον το ελληνικό Σύνταγμα προβλέπει θέση αντιβασιλέως. Και όταν μετά το φιάσκο της Κοφίνου η μεραρχία αποχωρούσε ταπεινωμένη, νομίσαμε ότι πλέον θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε αμέριμνοι και επί μακρόν χωρίς ορθόδοξο πολιτικό και δημόσιο βίο. Πιστεύαμε δηλαδή ότι τα πρόσωπα θα ζούσαν αιώνια και, αφού θα ζούσαν αιώνια, αιώνια θα ήταν και η καλοπέρασή μας.

Σήμερα, πέρα από την καθιερωμένη καταδική του άφρονος πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής, έχουμε χρέος να πούμε στον λαό μας τις απόψεις για το αύριο και το μέλλον του ελληνισμού της Κύπρου. Η ασφάλεια η εδαφική και η κρατική ακεραιότητα μιας χώρας και η υπεράσπιση και η προστασία του λαού της, των υποδομών της, του πλούτου της είναι αποκλειστική υπόθεση της ίδιας της χώρας.

Είναι κορυφαία η υποχρέωση, κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, του αρχηγού του κράτους και της κυβέρνησής του, διότι, κύριε Πρόεδρε, κανένα οικονομικό κόστος για σύγχρονο και αποτελεσματικό στρατό και σε καμιά εποχή και σε καμιά χώρα ποτέ δεν ήταν μεγαλύτερο από το κόστος ενός χαμένου πολέμου.

Εκείνο που σώζει μια χώρα, εκείνο που σώζει έναν λαό σε δύσκολες ώρες ή μέρες είναι η ακλόνητη αποφασιστικότητα και ετοιμότητά τους να υπερασπιστούν τον εαυτό τους μέχρις εσχάτων παντί τρόπω, παντί σθένει, μακριά από ουτοπίες, ψευδαισθήσεις, μύθους και αυταπάτες. Όποιος λαός, ιδιαίτερα μικρός, χάνει την εθνική του συνείδηση και σε κρίσιμες ώρες δεν εφρόντισε να είναι έτοιμος, για να υπερασπιστεί την πατρίδα του, απλά τη χάνει. Η πολιτική των άνευ όρων, ορίων και ανταλλαγμάτων υποχωρήσεων και παραχωρήσεων προς την Τουρκία από τη δική μας πλευρά έχει πλέον χρεοκοπήσει. Η δική μας ασύγγνωστη υποχωρητικότητα και ενδοτικότητα έχει αποθρασύνει την Τουρκία και έχει πολλαπλασιάσει την επιθετικότητά της.

Η στάση και η συμπεριφορά της Τουρκίας έχουν διαψεύσει και έχουν ακυρώσει διά παντός την άθλια πολιτική και πρακτική του κατευνασμού και τους θλιβερούς απόστολους του μαρασμού, της συνθηκολόγησης και της υποταγής. Η Τουρκία απέδειξε πολλαπλώς ότι από τηρήσιμη υπόσχεση που είναι δεν μπορεί να γίνει κατοικίδιο. Ουδέποτε η Τουρκία θα αποδεχτεί λύση που δεν θα της δίνει τη δυνατότητα σε αρχικό στάδιο να μετατρέψει την Κύπρο σε προτεκτοράτο και σε τελικό στάδιο σε τουρκική επικράτεια.

Εξοχότατε φίλε κύριε Πρόεδρε,

Πάτε για συνομιλίες και καλώς να πάτε. Όμως ο λαός μας δεν κάνει άλματα στο κενό, με την ελπίδα ότι στον πάτο του χάους θα υπάρχουν στρώματα και δίκτυα ασφαλείας. Ο λαός μας δεν βασίζει και δεν εναποθέτει το μέλλον του σε εθνικές αποτυχίες ή σε ναυάγια συνομιλιών ή στο έλεος των εχθρικών του γειτόνων! Ο λαός δεν πρόκειται ποτέ να ψηφίσει υπέρ μιας λύσης μέσα σε κλίμα ξεδιάντροπων απειλών σαν αυτό που ζήσαμε το 2004. Ο λαός ουδέποτε διά της υπογραφής του θα αναγνωρίσει εκ νέου και εις το διηνεκές οιονδήποτε δικαίωμα επεμβατικό ή εγγυητικό της Τουρκίας.

Ο λαός, κύριε Πρόεδρε, ουδέποτε θα αποδεχτεί λύση που θα του αποστερεί οποιοδήποτε δικαίωμα από τα όσα δικαιώματα απολαμβάνουν σήμερα τα τετρακόσια πενήντα εκατομμύρια Ευρωπαίων συμπολιτών μας. Ο λαός βεβαίως ουδέποτε θα αποδεχτεί λύση που αρχικά θα μας οδηγήσει σε κράτος που θα παραλύσει και τελικά θα καταρρεύσει και το διαζύγιο, αν είμαστε τυχεροί, θα είναι βελούδινο, διότι δική μου άποψη είναι ότι η λύση που δεν θα αντέξει και θα καταρρεύσει θα οδηγήσει σε τεταμένο και αιματηρό διαζύγιο.

Αγαπητέ μου φίλε Πρόεδρε,

Στηρίζουμε την προσπάθεια που θα μπίτε τώρα, εύχομαι κάθε επιτυχία, αλλά από την άλλη πλευρά καθηκόντως οφείλουμε σήμερα να πούμε ότι η μόνη λύση που θα αποσπούσε από τον λαό μας το «ναι» θα ήταν η λύση εκείνη που θα μας απαλλάξει από τα τετελεσμένα της τουρκικής εισβολής, αλλά και από τα αίτια πιθανής επαναλήψεώς της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας το εξής: Με άλλα λόγια ζητούμε λύση που θα απομακρύνει την Τουρκία από την Κύπρο και όχι να την επεκτείνει στις ελεύθερες περιοχές, που να απομακρύνει το γεγονός να έχουν λόγο οι Τούρκοι της Αγκυρας και οι έποικοι επί της ζωής και των κεφαλών μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τον λόγο έχει τώρα ο μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής κ. Κωστής Ευσταθίου και ολοκληρώνονται με τον κ. Ευσταθίου οι ομιλίες.

Ελάτε, κύριε Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Αγαπητή Πρόεδρε της Βουλής,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα ξεκινήσω με ένα δεκάστιχο ενός μεγάλου Έλληνα ποιητή: «Οι σημαίες κυματίζουν ανάποδα./Πού 'ναι η πατρίδα;/Πού 'ναι οι ήρωες;/Οι σημαίες έγιναν σκιάχτρα/στα χωράφια των λαών/να τρομάζουν την ελευθερία./Πού 'ναι η πατρίδα;/Πού είναι οι ήρωες;/Ερήμωση./Οι σημαίες σημειώνουν σηψαιμία».

Τον Ιούλιο του 1974 αποδείχθηκε με τον πλέον τραγικό τρόπο ότι η ανοχή της εισαγωγής του χουντικού φασισμού στην Κύπρο υπήρξε θανάσιμο αμάρτημα και το να θεωρείτο η χούντα, που καταβασάνιζε τον ελληνικό λαό, εθνική κυβέρνηση αποτελούσε εθνική εθελοτυφλία. Το να συμψηφίζουμε την αντίσταση στην ΕΟΚΑ Β' ως βία και αντιβία οδήγησε την Κύπρο στον όλεθρο. Έτσι και η ανοχή στην τουρκική εισβολή και κατοχή και η αποδοχή των κατοχικών δεδομένων αποτελούν συνενοχή στο διπλό ιουλιανό έγκλημα σε βάρος της Κύπρου.

Κυρίες και κύριοι,

Μπήκαμε σήμερα στον πεντηκοστό χρόνο της μεγαλύτερης τραγωδίας του κυπριακού ελληνισμού στην πολυχιλιετή του παρουσία στο νησί της αφροέσσας κύπριδος, που μαζί με την καταστροφή του 1922 έχουν σφραγίσει τραγικά και ανεξίτηλα την ιστορική πορεία των Ελλήνων επί γης. Πενήντα χρόνια λοιπόν από το πραξικόπημα και την εισβολή, πενήντα χρόνια πέτρινα με ξύλινη γλώσσα, πενήντα χρόνια με λόγια μεγάλα και μικρά από μικρόψυχους ριψάσπιδες.

Στην Κύπρο συντελέστηκε το 1974 μια προδοσία. Έλληνες πρόδωσαν Έλληνες στις 15 του Ιούλη. Άνοιξαν την πόρτα της ντροπής και του αίματος στο Πέντε Μίλι στις 20 του Ιούλη, εκεί που ανερυθρίαστα παραθερίζουν συμπατριώτες μας τώρα που μιλάμε και θα παραθερίζουν και στις 20 του Ιούλη. Πενήντα χρόνια ακούμε λόγια μεγάλα: «Λύση χτες, λύση τώρα». Λες και διαλέγουμε από το ράφι την ίδια στιγμή 'πού τον Αττίλα, τον βιαστή και τον θύτη, έχουμε βγάλει από το κάδρο, εκλιπαρώντας τον Ερντογάν και τον εγκαθέτο της κατοχής να συζητήσουμε τη λύση απ' εκεί που χτυπήσαμε στα αδιέξοδα βράχια της κατοχής το 2017, ωσάν να μας φτάνει οι Τουρκοκύπριοι και όχι η κατοχική Τουρκία και οι πάτρωνές της.

Σ' αυτά τα πενήντα χρόνια καταργήσαμε το «Δεν ξεχνώ» που κάποτε γράφαμε με οργή στους τοίχους. Εξωραΐσαμε την απελευθέρωση σε επανένωση. Την αντίσταση την αντικαταστήσαμε με τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Τη διεκδίκηση την καταντήσαμε συνώνυμη της ψευδαίσθησης. Εφευρίσκουμε ανύπαρκτα παράθυρα ευκαιρίας, διακρίνουμε φανταστικά θετικά κλίματα, ακολουθούμε την ίδια αδιέξοδη πολιτική, διότι έτσι μας είπαν από το Λονδίνο και την Ουάσιγκτον.

Μαζί με την Ελλάδα του 1940 είμαστε ίσως η μοναδική περίπτωση στην παγκόσμια ιστορία όπου οι πρωταίτιοι της τραγωδίας και της προδοσίας του 1974, όχι μόνο δεν πλήρωσαν για τα εγκλήματά τους, αλλά έγιναν και τιμητές και μάλιστα τιμητές με προνόμια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα αναλωθούμε τις επόμενες ημέρες στα τετριμμένα, στα συνηθισμένα μνημόσυνα, επετειακές ομιλίες, συνθήματα για τη σημαία της επανένωσης που δεν θα υποστείλουμε και όλα τα υπόλοιπα κενά και ανώδυνα. Ένα μόνο πρέπει να έχουμε πάντα υπόψη: Δεν είμαστε εμείς η ιστορία. Η ιστορία μάς κρίνει. Οφείλουμε πολύ περισσότερα απ' όσα νομίζουμε ή θέλουμε στους νεκρούς, τους ήρωες, τους μάρτυρες και σε όλους όσοι πιστεύουν ακόμα στην Κύπρο.

Κυρίες και κύριοι,

Ξεκίνησα την παρέμβασή μου με κάποιους στίχους του ήρωα ποιητή Δώρου Λοΐζου. Θα κλείσω με τους στοιχειωμένους στίχους του πανέλληνα ποιητή Κωστή Παλαμά: «Γνώμες, καρδιές, όσοι Έλληνες,/ό,τι είστε, μην ξεχνάτε/δεν είστε από τα χέρια σας μονάχα, όχι. Χρωστάτε/και σε όσους ήρθαν, πέρασαν,/θα 'ρθούνε, θα περάσουν./Κριτές, θα μας δικάσουν/οι αγέννητοι, οι νεκροί».

Έχουμε λοιπόν χρέος μεγάλο απέναντι στους επερχόμενους, στην ίδια την πατρίδα, όσο μικρή και αν είναι, όσο μικρότερη την κάνουμε κάθε μέρα με την ιδιοτέλεια, με τα πάθη και τα μίση μας, την ηττοπάθεια και τη μικρότητά μας. Έχουμε χρέος τεράστιο στους ήρωες και στις μελλοντικές γενεές. Να καταστήσουμε τους τουρκικούς στόχους ανέφικτους, όπως μας εξόρκισε να κάνουμε ο Βάσος Λυσσαρίδης. Να μην επιτρέψουμε την τουρκοποίηση της Κύπρου μέσω της διχοτόμησης είτε σε δύο κράτη είτε σε δύο ζώνες, σε δύο κρατίδια, πολιτείες ή καντόνια, συνιστώντα και ομόσπονδα. Να μην επιβραβεύσουμε την Τουρκία με την αποδοχή τουρκικών προδιαγραφών λύσης δηλαδή κυρίαρχη στον βορρά και επικυρίαρχη στον νότο, παρακούοντας το Λονδίνο και υπακούοντας μόνο στο χρέος και τη συνείδησή μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Ευσταθίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ τελειώσαμε με τις ομιλίες των αρχηγών των κομμάτων για τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της εισβολής.

Να παρακαλέσω να παραμείνετε για δύο λεπτά στις θέσεις σας, ωστόσο αποχωρήσει ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ωρα λήξης: 12.44 μ.μ.)

[Στις 15 Σεπτεμβρίου 2023 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίας της Τρίτης Συνόδου της Δωδέκατης Βουλευτικής Περιόδου:

Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί συνεδρία της ολομέλειας του σώματος την Πέμπτη, 21^η Σεπτεμβρίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί της Εκλογής των Μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.

(Αρ. Φακ. 23.01.061.135-2020).

2. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2021.
(Πρόταση νόμου των κ. Ηλία Μυριάνθους εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα και Κωστή Ευσταθίου, μεμονωμένου σοσιαλιστή βουλευτή).
(Αρ. Φακ. 23.02.062.198-2021).
3. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2017.
(Πρόταση νόμου των κ. Χρίστου Χρίστου και Λίνου Παπαγιάννη, βουλευτών του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου, Ηλία Μυριάνθους, βουλευτή της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, και Χαράλαμπου Θεοπέμπτου και Σταύρου Παπαδούρη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).
(Αρ. Φακ. 23.02.058.027-2017).
4. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου του κ. Μιχάλη Γιακουμή, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.018-2022).
5. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου του κ. Πανίκου Λεωνίδου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.108-2022).
6. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου του κ. Μιχάλη Γιακουμή εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.116-2022).
7. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου του κ. Μάριου Μαυρίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.121-2022).
8. Ο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022.
(Πρόταση νόμου των κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Χαράλαμπου Πάζαρου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου, και Νίκου Σύκα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(Αρ. Φακ. 23.02.063.173-2022).
9. Ο περί Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στο Δημόσιο και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) (Καταργητικός) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.106-2022).

ΠΡΟΣ ΑΠΟΣΥΡΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

Ερωτήσεις και απαντήσεις

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας, η οποία αποσκοπεί στην αλλαγή των ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή, με στόχο να καταστεί ηγεμονική δύναμη, και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των κ. Χρίστου Σενέκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, και Σταύρου Παπαδούρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).

(20.1.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.001-2022).

2. «Μεταναστευτικό: Οι διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, η ευρωπαϊκή διάσταση και η διαχείριση του θέματος». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση όλων των κομμάτων). (22.9.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.002-2022).]

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Δημητρίου Αννίτα	Μαυρίδης Μάριος
(Πρόεδρος Βουλής)	Νεοφύτου Αβέρωφ
Γεωργιάδης Χάρης	Ορφανίδου Σάβια
Γεωργίου Νίκος	Σούπερμαν Θεοδώρου Ρίτα
Δημητρίου Δημήτρης	Σύκας Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Τορναρίτης Νίκος
Κάρουλλας Γιώργος	Τσιρίδου Φωτεινή
Κουλλά Ονούφριος	

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης	Λουκαΐδης Γιώργος
Δαμιανού Άριστος	Νικολάου Μαρίνα
Καυκαλιάς Αντρέας	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Κέττηρος Νίκος	Στεφάνου Στέφανος
Κουκουμάς Γιώργος	Φακοντής Βαλεντίνος
Κυπριανού Άντρος	Χριστόφιας Χρίστος
Κώστα Κώστας	Χριστοφίδης Χρίστος

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παντελίδης Χρύσης
Λεωνίδου Πανίκος	Παπαδόπουλος Νικόλας
Ορφανίδης Χρίστος	Σενέκης Χρίστος

ΕΛΑΜ

Ιωάννου Σωτήρης	Χρίστου Χρίστος
Παπαγιάννης Λίνος	

ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα

Αποστόλου Ανδρέας	Σιζόπουλος Μαρίνος
-------------------	--------------------

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης	Τρυφωνίδης Αλέκος
Καρογιάν Μάριος	

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Ατταλίδου Αλεξάνδρα	Παπαδούρης Σταύρος
---------------------	--------------------

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος

Ανεξάρτητος

Θεμιστοκλέους Ανδρέας

Μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής

Ευσταθίου Κωστής

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελ.
1.	Ομιλίες (Πρόεδρος, Νίκος Τορναρίτης, Στέφανος Στεφάνου, Νικόλας Παπαδόπουλος, Χρίστος Χρίστου, Μαρίνος Σιζόπουλος, Μάριος Καρογιάν, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Κωστής Ευσταθίου) για τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.	2401
2.	Ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας.	2418
3.	Παρουσίες βουλευτών και αντιπροσώπων θρησκευτικών ομάδων.	2420

Τιμή: €3,50